This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

600004577T

26. 145.

S.H. 1826.

Q. HORATII FLACCI

CARMINA

RECENSUIT

ET IN ORDINE METRORUM DISPERTIVIT

GUL. JAC. AISLABIE, A.M.

LUDI LITERARII APUD SEVENOAKS OLIM DISCIPULUS POSTEA
AUL. PEMB. CANTAB. ALUMNUS.

LONDINI:

SUMPTIBUS AUCTORIS;

VENEUNT APUD BIBLIOPOLAS OMNES.

1826.

145.

BIBLIOTHECA · BODLEIANA ·

LONDINI:
Typis A. & R. Spottiswoode,
New-Street-Square.

ALMÆ MATRI

ACADEMIÆ CANTABRIGIENSI,

CARMINA HÆC HORATIANA

GRÆCO FONTE DERIVATA

AD ITALOS DEDUCTA MODOS

CURÆ TESTIMONIUM

PROMERUISSE CONTENTUS

D. D. D.

GUL. JAC. AISLABIE, CLER. A.M.,

RECTOR PAR. HOLYWELL CUM NEEDINGWORTH,

COM. HUNTINGD.

ODE.

Gentis refulgens gemma Britannicæ,
O alma mater, lumen et alterum,
  Insigne lenimen dolorum
    Hæc precor accipias benignè.
Diris podagræ eheu! cruciatibus 5
Et rheumatismi fervidus ardeo,
  Infirma sub corpus gravatum
    Genua labant trepidantque crura.
Camœna quod fert Stesichori grave,
Vel luctuosum Musa Simonidis, 10
  Prædulce si quidquam renidet
    Æoliæ fidibus puellæ;
Alcæus olim si cithara minax,
Vel molle si quid lusit Anacreon,
  Princeps Poetarum lyræque 15
    Noster in Italiam revexit.
Laurea donandus Apollinari,
Seu canit Divos atavosve Reges,
Inclytum heroa, aut equitem superbum
    Pindarus alter. 20
Sive Mæcenatis amicus altæ
Vult frui fumo strepituque Romæ,
Seu nitet mensa tenui salinum
    Rure paternum.

Seu voluptati dare fræna gratæ 25
Optat, et vitæ breve tempus urgens,
Lætus instantem capit, adfuturæ
Immemor, horam.
Est, cum non veteris pocula Massici
Spernens, jam roseæ Phyllidis oscula 30
Captat, jam teneram quærit amabilem
Nigro crine Lycorida.
Sed mihi Musa levis tantas depingere dotes,
Virgiliana opus est.
Tale tuum carmen nobis, divine Poeta, 35
Quale sopor fessis in gramine, quale per æstum
Dulcis aquæ saliente sitim restinguere rivo.
Dum juga montis aper, fluvios dum piscis amabit
Dumque thymo pascentur apes, dum rore cicadæ
Semper honos nomenque tuum laudesque manebunt,
Ingeniumque capax, O jucundissime Horati. 41
Matre vagus puer, et juvenis custode remoto,
Maturusque annis, senioque oppressus inermi,
Hæc tua pectoribus memores præcepta recondent.
Pellere tristitiam, curas deponere inanes, 45
Iræ atque invidiæ motos componere fluctus,
Nec frangi adversa nec sorte tumere secunda,
Nil conscire sibi, nihil undique credere felix,
Per varios casus, per tot discrimina rerum
Ferre metu vacuam vilique cupidine mentem. 50

Dabam, Tonbridge Wells,
Nono die Junii, 1826.

LECTORI BENEVOLO.

PAUCIS te volo. Textu viri doctissimi Mitscherlichii[a] usus, ad finem paginæ uniuscujusque quatenus ab editione Vulgata et Bentleiana differt notis subjeci. Carmina secundum metri varietates dispertivi, ut ordine continuo undeviginti metra conspicias. Scansione præposita, interpunctioni faciendæ sedulam dedi operam. Vale, et ex tribus quam velis lectionem elige.

[a] Lipsiæ, 1800.

Q. HORATII FLACCI

VITA

AUCTORE

C. SUETONIO TRANQUILLO.

QUINTUS[a] HORATIUS[b] FLACCUS[c], Venusinus, patre, ut ipse quidem tradit, libertino[d] et exactionum coactore, ut vero creditum est, salsamentario, cum illi quidam exprobrasset in altercatione "Quoties ego vidi patrem tuum brachio se emungentem?" Bello Philippensi, excitus a M. Bruto imperatore, tribunus militum meruit: victisque partibus, venia impetrata, scriptum quæstorium comparavit, ac primo Mæcenati, mox Augusto in gratiam insinuatus, non mediocrem amborum amicitia locum tenuit. Mæcenas quantopere eum dilexerit satis demonstratur isto epigrammate:

"Ni te visceribus meis, Horati,
Plus jam diligo, tu tuum sodalem
Ninnio videas strigosiorem."

---

[a] Ser. 2. 6. 42.
[b] Epist. 1. 14. 5.
[c] Epod. 14. 12.
[d] Ser. 1. 6. 45.

Sed multo magis, extremis judiciis, tali ad Augustum elogio: "Horatii Flacci, ut mei esto memor." Augustus epistolarum quoque ei officium obtulit, ut hoc ad Mæcenatem scripto significat: "Ante ipse sufficiebam scribendis epistolis amicorum: nunc occupatissimus et infirmus, Horatium nostrum te cupio adducere. Veniet igitur ab ista parasitica mensa ad hanc regiam; et nos in epistolis scribendis adjuvabit." Ac ne recusanti quidem succensuit quidquam aut amicitiam suam ingerere desiit. Extant Epistolæ, e quibus argumenti gratia pauca subjeci. "Sume tibi aliquid juris apud me, tanquam si convictor mihi fueris, quoniam id usus mihi tecum esse volui, si per valetudinem tuam fieri potuisset:" Et rursus: "Tui qualem habeam memoriam, poteris ex Septimio quoque nostro audire: nam incidit, ut illo coram fieret a me tui mentio. Neque enim, si tu superbus amicitiam nostram sprevisti, ideo nos quoque ἀνθυπερφρονουμεν."

Præterea sæpe eum, inter alios jocos, "putissimum penem et homuncionem lepidissimum" appellavit, unaque et altera liberalitate locupletavit. Scripta equidem ejus usque adeo probavit, mansuraque perpetuo opinatus est, ut non modo sæculare carmen componendum injunxerit, sed et Vindelicam victoriam Tiberii Drusique privignorum suorum, eumque coegerit, propter hoc tribus carminum libris ex longo intervallo quartum addere: post sermones vero lectos quosdam nullam sui mentionem habitam ita sit quæstus:

"Irasci me tibi scito quod non in plerisque hujusmodi scriptis mecum potissimum loquaris. An vereris, ne apud posteros tibi sit, quod videris nobis familiaris esse?" Expressitque eclogam cujus initium est

"Cum tot sustineas et tanta negotia solus
Res Italas armis tuteris moribus ornes,
Legibus emendes in publica commoda peccem
Si longo sermone morer tua tempora, Cæsar."

Habitu corporis fuit brevis atque obesus, qualis et a semetipso in satiris describitur[e], et ab Augusto hac epistola: "Pertulit ad me Dionysius libellum tuum quem ego, ne accusem brevitatem, quantuluscumque est, boni consulo. Vereri autem mihi videris, ne majores libelli tui sint, quam ipse es. Sed si tibi statura deest, corpusculum non deest; Itaque licebit in sextariolo scribas, cum circuitus voluminis tui sit ὀγκωδέστατος, sicut est ventriculi tui."[f]

---

[e] Ser. 2. 3. 308. Huc etiam pertinet Epis. 1. 4. extr.

[f] Non dissimulandum h. l. in vita Horatii apud Nannium, Cruquium, Muretum, et vulgo sequi locum inhonestissimum, qui turpem maculam tanto viro adsperserit. "Ad res venereas intemperantior traditur. Nam speculato cubiculo scorta dicitur habuisse (sic) disposita, ut quacunque respexisset, ibi ei imago coitus referretur." In quibus etiamsi forte a latinitate ferri possint speculatum cubiculum et disponere scorta, at narratio ipsa ita absurda et ἀσύστατος ita aperte a Seneca (Nat. Quæs. lib. 16.) de Hostio quodam dissolutæ nequitiæ homine narratum, permutato nomine, ducta, ut nullum esse dubium possit quin ab inepto grammatico ille pannus interpolatus sit. Doctissime impr. iii. Lessing. opp. t. 3. p. 11—30. eum resecuit. Tacite Dacier & Baxterus omiserunt.

Vixit plurimum in secessu ruris sui Sabini aut Tiburtini, domusque ejus ostenditur circa Tiburni luculum. Venerunt in manus meas et elegi, sub titulo ejus, et epistola prosa oratione, quasi commendantis se Mæcenati. Sed utraque falsa puto. Nam elegi vulgares, epistola obscura: quo vitio minime tenebatur. Natus est VI. Idus Decembris, L. Cotta et L. Torquato Coss. Decessit V. Kalend. Decembris, C. Marcio Censorino et C. Asinio Gallo Coss. post nonum et quinquagesimum annum, hærede Augusto palam nuncupato, cum urgenti vi valetudinis non sufficeret ad assignandas testamenti tabulas. Humatus et conditus est extremis Esquiliis juxta Mæcenatis tumulum.

TESTIMONIA ANTIQUA

DE HORATIO.

OVIDIUS, *Trist.* 4. 10. 49.

ET tenuit nostras numerosus Horatius aures,
Dum ferit Ausonia carmina culta lyra.

PETRONIUS, *Cap.* 118.

Ceterum neque generosior spiritus vanitatem amat, neque concipere aut edere partum mens potest, nisi ingenti flumine literarum inundata. Effugiendum est ab omni verborum, ut ita dicam, vilitate, et sumendæ voces a plebe submotæ, ut fiat

Odi profanum vulgus et arceo.

Præterea curandum est, ne sententiæ emineant extra corpus orationis expressæ; sed intecto vestibus colore niteant. Homerus testes et Lyrici, Romanusque Virgilius, et Horatii curiosa felicitas.

JUVENAL, *Sat.* 7. 53. *seqq.*

Sed vatem egregium, cui non sit publica vena,
Anxietate carens animus facit, omnis acerbi

Impatiens, cupidus sylvarum aptusque bibendis
Fontibus Aonidum: neque enim cantare sub antro
Pierio, thyrsumve potest contingere mœsta
Paupertas atque æris inops, quo nocte dieque
Corpus eget, satur est cum dicit Horatius Evoe!

PERSIUS, 1. 116.

Omne vafer vitium ridenti Flaccus amico
Tangit et admissus circum præcordia ludit
Callidus excusso populum suspendere naso.

QUINCTILIANUS, *Inst. Or.* 1. 8.

Utiles Tragœdi: alunt et Lyrici: si tamen in his non auctores modo, sed etiam partes operis elegeris. Nam et Græci licenter multa, et Horatium in quibusdam nolim interpretari.

Idem, L. 10. *C.* 1.

Multo est tersior (Lucilio) ac purus magis Horatius et ad notandos hominum mores præcipuus. Et paulo post: At Lyricorum idem Horatius fere solus legi dignus. Nam et insurgit aliquando et plenus est jucunditatis et gratiæ et variis figuris et verbis felicissime audax.

Auctor de Causis corr. eloq. C. 20.

Exigitur enim jam ab Oratore etiam poeticus decor, non Attii aut Pacuvii veterno inquinatus, sed ex

Horatii et Virgilii et Lucani sacrario prolatus. Horum igitur auribus et judiciis obtemperans nostrorum oratorum ætas, pulchrior et ornatior extitit.

AUSONIUS, *Eidy.* 4. 56.

Te præeunte, nepos, modulata poemata Flacci
Altisonumque iterum fas est didicisse Maronem.

SIDONIUS APOLLINARIS, *Epp.* 8. 2.

Stilus aut Maronianus
Aut quo tu Latium beas, Horati
Alcæo potior Lyristes ipso.

Idem, ibidem, p. 226. Sirmond.

In Lyricis Flaccum secutus nunc ferebatur in Iambico citus, nunc in Choriambico gravis, nunc in Alcaico flexuosus, nunc in Sapphico inflatus.

Idem in præfat. paneg. Jul. Val. Macirano dicti.

Et tibi, Flacce, acies Bruti Cassique secuto
Carminis est Auctor, qui fuit et veniæ.

EPIGRAMMA VETUS

METRA OMNIA HORATIANA CONTINENS.

FILIA Solis
Æstuat igne novo,
Et per prata juvencum
Mentem perdita quæritat:
Non illam thalami pudor arcet
Non regalis honos aut magni cura Mariti:
Optat in formam bovis
Convertier vultus suos;
Et Prœtidas dicit beatas,
Ioque laudat non quod Isis alta est,
Sed quod juvencæ cornua in fronte elevat:
Siquando miseræ copia suppetit,
Brachiis ambit fera colla tauri,
Floresque vernos cornibusill ig at,
Oraque jungere quærit ori.
Audaces animos efficiunt tela Cupidinis,
Inlicitisque gaudent:
Corpus includit tabulis efficiens juvencam;
Et amoris pudibundi malesuadis
Obsequitur votis et procreat heu! nefas Bimembrem:
Cecropides juvenis quem perculit fractum manu,
Filo resolvens Gnossiæ tristia tecta domus.

DE NUMERO

CARMINUM HORATIANORUM.

CARMINA prima novem variis gaudentia, Lector,
Invenies numeris, similis duo proxima metri.
Ter tria tres habuere modos, tunc divite vena
Septena, atque novena, decem, duodena feruntur.
Bis tredecim Æoliæ mira dulcedine Sapphus,
Triginta septem Alcæi gravitate nitescunt.

LIB. I. CAR. 4.

– ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏓

Metrum Archilochium quartum constans ex tribus pedibus primis versus Hexametri quarto pede dactylico et tribus trochæis.

⏓ – ⏑ – – – ⏑ – ⏑ – ⏓

2. Versu iambico trimetro catalecto.

LIB. I. CAR. 8.

– ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏓

– ⏑ – – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏓

Aristophanicum majorem sequitur versus Sapphicus major.

LIB. II. CAR. 18.

– ⏑ – ⏑ – ⏑ ⏒
⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏒

Iambicus trimeter catalectus et versus trochaicus heptasyllabus.

LIB. III. CAR. 12.

⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – –

M. Ionicum a minore tetrametrum usque revolvens.

LIB. IV. CAR. 7.

1. Versus Hexameter Heroicus.
2. Dactylicus Penthemimeris.

M. Archilochium primum.

LIB. V. CAR. 11.

⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ –
– – – – – –

– ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ ⏒ ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ –
– – – –

M. Archilochium tertium. Iambicum senarium sequitur. versus Elegiambus.

LIB. V. CAR. 13.

1. Versus Hexameter Heroicus.

⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ ⏒
– – – – ⏑

M. Archilochium secundum. Versui Heroico subj. ver. Iambelegus.

LIB. V. CAR. 16.

1. Versus Hexameter Heroicus.

⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ ⏓

2. Versus senarius cum puris Iambicis.

LIB. V. CAR. 17.

⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ ⏓
– – – – – –

Versus Iambicus senarius usque repetitus.

LIB. V. CAR. 14, 15.

Hexameter Heroicus.
Versus senarius.

– ⏑ ⏑ – – – – – – – ⏑ – ⏓
⏓ – ⏑ – ⏑ – ⏑ ⏓

LIB. I. 1. III. 30. IV. 8.

– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏓.

M. Asclepiadeum primum versum Asclepiadeum minorem usque repetens.

LIB. I. 7. 28. V. 12.

1. Versus Heroicus.
2. Versus tetrameter. Tres primi pedes spondæi vel dactyli, quartus pes spondæus. Metrum Alcmanium.

LIB. I. 11. 18. IV. 10.

– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑

M. Asclepiadeum majus.

LIB. I. 5. 14. 21. 23. II. 7. 13. IV. 13.

– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏒
– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏒
– – – ⏑ ⏑ – – ⏒
– – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏒

1 & 2. Asclepiadeus minor. 3. Pherecratius. 4. Glyconicus.

LIB. I. 6. 15. 24. 33. II. 12. III. 10. 16. V. 5. 12.

Metrum Asclepiadeum tertium constans ternis versibus Asclepiadeis minoribus et versu Glyconico.

LIB. V. 1. 10.

⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ ⏒
– – – – – –
⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ ⏒
– –

Iambico senario subjicitur Iamb. quaternarius.

LIB. I. 3. 13. 19. 36. II. 9. 15. 19. 24, 25. 28. IV. 1. 3.

– – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏒
– – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏒

Metrum Asclepiadeum secundum. Versui Glyconico subjicitur Asclepiadeus minor.

LIB. I. 2. 10. 12. 20. 22. 25. 30. 32. 38. II. 2. 4. 6. 8. 10. 16. III. 8. 11. 14. 18. 20. 22. 27. IV. 2. 6. 11. CAR. SECULARE.

– ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑̄
– ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑̄
– ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑̄
– ⏑ ⏑ – ⏑̄

Versum Sapphicum minorem ter repetitum sequitur v. Adonicus.

LIB. I. 9. 16, 17. 26, 27. 29. 31. 34, 35. 37. II. 1. 3. 5. 7. 9. 11. 13, 14, 15. 17. 19, 20. III. 1, 2, 3, 4, 5, 6. 17. 21. 23. 26. 29. IV. 4. 9. 15. 17.

⏑̄ – ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑̄
⏑̄ – ⏑ – – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑̄
– – ⏑ – – – ⏑ – ⏑̄
– ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏑̄

Bini versus Alcaici hendecasyllabi. Tertius v. Alcaicus enneasyllabus. Quartus Alcaicus decasyllabus.

Q. HORATII FLACCI

CARMINA.

LIB. I. CAR. 4.

AD L. SEXTIUM.

SOLVITUR acris hyems grata vice veris et Favonî,
Trahuntque siccas machinæ carinas.
Ac neque jam stabulis gaudet pecus, aut arator igni;
Nec prata canis albicant pruinis.
Jam Cytherea choros ducit Venus, imminente Luna: 5
Junctæque Nymphis Gratiæ decentes
Alterno terram quatiunt pede; dum graves Cyclopum
Vulcanus ardens urit[a] officinas.
Nunc decet aut viridi nitidum caput impedire myrto,
Aut flore, terræ quem ferunt solutæ. 10
Nunc et in umbrosis Fauno decet immolare lucis,
Seu poscat agna, sive malit hædo.

---

[a] B. visit.

Pallida mors æquo pulsat pede pauperum tabernas,
Regumque turres. O beate Sexti,
Vitæ summa brevis spem nos vetat inchoare longam. 15
Jam te premet Nox, fabulæque Manes,
Et domus exilis Plutonia: quo simul mearis,
Nec regna vini sortiere talis,
Nec tenerum Lycidam mirabere, quo calet juventus
Nunc omnis, et mox virgines tepebunt. 20

LIB. I. CAR. 8.

AD LYDIAM.

Lydia, dic, per omnes
Te Deos oro, Sybarin cur properes amando
Perdere? cur apricum
Oderit campum, patiens pulveris atque solis?
Cur neque militaris 5
Inter æquales equitat[b], Gallica nec lupatis
Temperat[c] ora frænis?
Cur timet flavum Tiberim tangere? cur olivum
Sanguine viperino
Cautius vitat? neque jam livida gestat armis 10
Brachia, sæpe disco,
Sæpe trans finem jaculo nobilis expedito?

---

[b] V. equitet. [c] V. temperet.

Quid latet, ut marinæ
  Filium dicunt Thetidis sub lacrimosa Trojæ
Funera, ne virilis 15
  Cultus in cædem et Lycias proriperet catervas?

LIB. II. CAR. 18.

Non ebur neque aureum
  Mea renidet in domo lacunar:
Non trabes Hymettiæ
  Premunt columnas ultima recisas
Africa; neque Attali 5
  Ignotus hæres regium occupavi;
Nec Laconicas mihi
  Trahunt honestæ purpuras clientæ.
At fides et ingeni
  Benigna vena est; pauperemque dives 10
Me petit; nihil supra
  Deos lacesso: nec potentem amicum
Largiora flagito,
  Satis beatus unicis Sabinis.
Truditur dies die, 15
  Novæque pergunt interire Lunæ:
Tu secanda marmora
  Locas sub ipsum funus, et sepulcri
Immemor struis domos;
  Marisque Baiis obstrepentis urges 20

Submovere littora,
  Parum locuples continente ripa.
Quid? quod usque proximos
  Revellis agri terminos, et ultra
Limites clientium 25
  Salis avarus; pellitur paternos
In sinu ferens Deos
  Et uxor, et vir, sordidosque natos.
Nulla certior tamen,
  Rapacis Orci fine[d], destinata 30
Aula divitem manet
  Herum. Quid ultra tendis? Æqua tellus
Pauperi recluditur
  Regumque pueris: nec satelles Orci
Callidum Promethea 35
  Revexit auro captus. Hic superbum
Tantalum atque Tantali
  Genus coercet: hic levare functum
Pauperem laboribus
  Vocatus atque non vocatus audit. 40

---

[d] B. sede.

LIB. III. CAR. 12.

AD NEOBULEN.

MISERARUM est, neque[e] amori dare ludum,
Neque dulci mala vino lavere: aut ex-
animari metuentes patruæ verbera linguæ.
Tibi qualum Cythereæ puer ales,
Tibi telas, operosæque Minervæ 5
Studium aufert, Neobule, Liparæi nitor Hebri;
Eques ipso melior Bellerophonte,
Neque pugno, neque segni pede victus;
Simul unctos Tiberinis humeros lavit in undis:
Catus idem per apertum fugientes 10
Agitato grege cervos jaculari, et
Celer alto[f] latitantem fruticeto excipere aprum.

---

[e] B. nec. Bentleio fisus, metrum versus cujusque tali modo distinguere animus fert.

[f] B. arcto.

LIB. IV. CAR. 7.

AD TORQUATUM.

Diffugerè nives, redeunt jam gramina campis,
Arboribusque comæ:
Mutat terra vices, et decrescentia ripas
Flumina prætereunt:
Gratia cum Nymphis geminisque sororibus audet 5
Ducere nuda choros.
Immortalia ne speres, monet annus, et almum
Quæ rapit hora diem.
Frigora mitescunt Zephyris; ver proterit æstas,
Interitura, simul 10
Pomifer autumnus fruges effuderit: et mox
Bruma recurrit iners.
Damna tamen celeres reparant cœlestia Lunæ:
Nos, ubi decidimus,
Quo pius[5] Æneas, quo Tullus dives, et Ancus, 15
Pulvis et umbra sumus.
Quis scit, an adjiciant hodiernæ crastina summæ
Tempora Dii Superi?
Cuncta manus avidas fugient hæredis, amico
Quæ dederis animo. 20

---

[5] B. pater.

Quum semel occideris, et de te splendida Minos
Fecerit arbitria:
Non, Torquate, genus, non te facundia, non te
Restituet pietas.
Infernis neque enim tenebris Diana pudicum 25
Liberat Hippolitum:
Nec Lethæa valet Theseus abrumpere caro
Vincula Pirithoo.

EPOD. CAR. 11.

AD PECTIUM.

Pecti[h], nihil me, sicut antea, juvat
Scribere versiculos amore perculsum[i] gravi:
Amore, qui me præter omnes expetit
Mollibus in pueris aut in puellis urere.
Hic tertius December, ex quo destiti 5
Inachia furere, sylvis honorem decutit.
Heu! me, per urbem, nam pudet tanti mali,
Fabula quanta fui! Conviviorum et[k] pœnitet
In queis amantem et languor et silentium
Arguit, et latere petitus imo spiritus. 10
Contrane[l] lucrum nil valere candidum
Pauperis ingenium querebar, applorans tibi;

---

[h] B. et V. Petti.
[i] B. percussum.
[k] B. ut.
[l] V. contraque.

Simul calentis inverecundus Deus
  Fervidiore mero arcana promorat loco.
Quod si meis inæstuat præcordiis 15
  Libera bilis, ut hæc ingrata ventis dividat
Fomenta, vulnus nil malum levantia,
  Desinet imparibus certare summotus pudor.
Ubi hæc severus te palam laudaveram,
  Jussus abire domum, ferebar incerto pede 20
Ad non amicos heu! mihi postes et heu!
  Limina dura, quibus lumbos et infregi latus.
Nunc, gloriantis quamlibet mulierculam
  Vincere mollitia[m] Amor Lycisci me tenet:
Unde expedire non amicorum queant 25
  Libera consilia, nec contumeliæ graves:
Sed alius ardor aut puellæ candidæ,
  Aut teretis pueri, longam renodantis comam.

EPOD. CAR. 13.

AD AMICOS.[n]

Horrida tempestas cœlum contraxit, et imbres
  Nivesque deducunt Jovem; nunc mare, nunc siluæ
Threïcio Aquilone sonant; rapiamus, Amici,[o]
  Occasionem de die; dumque virent genua,

---

[m] B. mollitie. [n] B. amicum. [o] B. amice.

Et decet, obducta solvatur fronte senectus. 5
Tu vina Torquato move consule pressa meo.
Cætera mitte loqui; Deus hæc fortasse benigna
Reducet in sedem vice. Nunc et Achæmenia[p]
Perfundi nardo juvat, et fide Cyllenea
Levare diris[q] pectora sollicitudinibus. 10
Nobilis ut grandi cecinit Centaurus alumno,
Invicte mortalis, Dea nate puer Thetide,
Te manet Assaraci tellus, quam frigida parvi
Findunt Scamandri flumina, lubricus et Simois;
Unde tibi reditum certo subtemine Parcæ 15
Rupere; nec mater domum cærula te revehet.
Illic omne malum vino cantuque levato,
Deformis ægrimoniæ dulcibus alloquiis.

EPOD. CAR. 16.

AD POPULUM ROMANUM.

Altera jam teritur bellis civilibus ætas,
Suis et ipsa Roma viribus ruit.
Quam neque finitimi valuerunt perdere Marsi,
Minacis aut Etrusca Porsenæ manus,
Æmula nec virtus Capuæ, nec Spartacus acer, 5
Novisque[r] rebus infidelis Allobrox;

---

[p] B. Achæmenio. [q] B. duris. [r] B. novisve.

Nec fera cærulea domuit Germania pube,
  Parentibusque[s] abominatus Annibal:
Impia perdemus devoti sanguinis ætas;
  Ferisque rursus occupabitur solum. 10
Barbarus, heu! cineres insistet victor, et urbem
  Eques sonante verberabit ungula;
Quæque carent ventis et solibus, ossa Quirini,
  Nefas videre, dissipabit insolens.
Forte, quid expediat, communiter, aut melior pars 15
  Malis carere quæritis laboribus.
Nulla sit hac potior sententia; Phocæorum
  Velut profugit execrata civitas
Agros atque Lares proprios[t], habitandaque fana
  Apris reliquit et rapacibus lupis: 20
Ire, pedes quocunque ferent, quocunque per undas
  Notus vocabit, aut protervus Africus,
Sic placet? an melius quis habet suadere? secunda
  Ratem occupare quid moramur alite?
Sed juremus in hæc: Simul imis saxa renarint 25
  Vadis levata, ne redire sit nefas:
Neu conversa domum pigeat dare lintea, quando
  Padus Matina laverit cacumina;
In mare seu celsus procurrerit Apenninus;
  Novaque monstra junxerit libidine 30
Mirus amor; juvet ut tigres subsidere cervis,
  Adulteretur et columba milvo;

---

[s] B. parentibusve. [t] B. patrios.

Credula nec rawos[n] timeant armenta leones:
  Ametque salsa levis hircus æquora.
Hæc, et quæ poterunt reditus abscindere dulces, 35
  Eamus omnis execrata civitas,
Aut pars indocili melior grege; mollis et exspes
  Inominata perprimat cubilia.
Vos, quibus est virtus, muliebrem tollite luctum,
  Etrusca præter et volate littora. 40
Nos manet Oceanus circumvagus arva, beata
  Petamus arva, divites et insulas;
Reddit ubi Cererem tellus inarata quotannis,
  Et imputata floret usque vinea;
Germinat et nunquam fallentis termes olivæ, 45
  Suamque pulla ficus ornat arborem:
Mella cava manant ex ilice, montibus altis
  Levis crepante lympha desilit pede.
Illic injussæ veniunt ad mulctra capellæ;
  Refertque tenta grex amicus ubera; 50
Nec vespertinus circumgemit ursus ovile;
  Nec intumescit alta viperis humus.
Nulla nocent pecori contagia, nullius astri
  Gregem æstuosa torret impotentia.
Pluraque felices mirabimur; ut neque largis 55
  Aquosus Eurus arva radat imbribus;
Pinguia nec siccis urantur semina glebis;
  Utrumque rege temperante Cœlitum.

---

[n] B. flavos.

Non huc Argoo contendit remige pinus;
  Neque impudica Colchis intulit pedem; 60
Non huc Sidonii torserunt cornua nautæ,
  Laboriosa nec cohors Ulyssei.
Jupiter illa piæ secrevit littora genti;
  Ut inquinavit ære tempus aureum;
Ære dehinc ferro duravit sæcula; quorum 65
  Piis secunda vate me datur fuga.

EPOD. CAR. 17.

IN CANIDIAM.

VARUS.

Jam jam efficaci do manus Scientiæ
Supplex, et oro regna per Proserpinæ,
Per et Dianæ non movenda numina,
Per atque libros carminum valentium
Refixa cœlo devocare sidera; 5
Canidia, parce vocibus tandem sacris,
Citumque retro solve, solve turbinem.
Movit nepotem Telephus Nereïum,
In quem superbus ordinarat agmina
Mysorum, et in quem tela acuta torserat. 10
Unxere[x] matres Iliæ addictum feris

---

[x] B. Luxere.

Alitibus, atque canibus homicidam Hectorem,
Postquam relictis mœnibus rex procidit
Heu! pervicacis ad pedes Achilleï.
Setosa duris exuere pellibus 15
Laboriosi remiges Ulyssei,
Volente Circa [y], membra: tunc mens et sonus
Relapsus [z], atque notus in vultus honor.
Dedi satis superque pœnarum tibi,
Amata nautis multum et institoribus. 20
Fugit juventas, et verecundus color
Reliquit ossa [a] pelle amicta lurida;
Tuis capillus albus est odoribus;
Nullum a labore me reclinat otium:
Urget diem nox, et dies noctem; neque est 25
Levare tenta spiritu præcordia.
Ergo, negatum, vincor, ut credam miser,
Sabella pectus increpare carmina,
Caputque Marsa dissilire nænia.
Quid amplius vis? O mare et [b] terra! ardeo, 30
Quantum neque atro delibutus Hercules
Nessi cruore, nec Sicana fervida
Furens [c] in Ætna flamma. Tu [d], donec cinis
Injuriosis aridus ventis ferar,
Cales [e] venenis officina Colchicis. 35
Quæ finis? aut quod me manet stipendium?
Effare: jussas cum fide pœnas luam;

---

[y] V. Circe. [z] V. Relatus. [a] B. ora. [b] B. O.
[c] V. virens. [d] B. tua. [e] B. calet.

Paratus expiare, seu poposceris
Centum juvencos[f]: sive mendaci lyra
Voles sonari; tu pudica, tu proba 40
Perambulabis astra sidus aureum.
Infamis Helenæ Castor offensus vice,[g]
Fraterque magni Castoris, victi prece,
Ademta vati reddidere lumina.
Et tu, potes nam, solve me dementia; 45
O nec paternis obsoleta sordibus,
Nec in sepulcris pauperum prudens anus
Novendiales dissipare pulveres.
Tibi hospitale pectus et puræ manus:
Tuusque venter Pactumeius[h], et tuo 50
Cruore rubros obstetrix pannos lavit
Utcunque fortis exsilis puerpera.

CANIDIA.

Quid obseratis auribus fundis preces?
Non saxa nudis surdiora navitis
Neptunus alto tundit hibernus salo. 55
Inultus ut tu riseris Cotyttia
Vulgata, sacrum liberi Cupidinis?
Et Esquilini pontifex venefici
Impune ut urbem nomine impleris meo?
Quid proderat[i] ditasse Pelignas anus, 60

---

[f] B. juvencii.
[g] B. vicem.
[h] V. Partumeius.
[i] V. proderit.

Velociusve miscuisse toxicum?
Sed[k] tardiora fata te votis manent:
Ingrata misero vita ducenda est, in hoc,
Novis ut usque suppetas doloribus.[l]
Optat quietem Pelopis infidus[m] pater, 65
Egens benignæ Tantalus semper dapis;
Optat Prometheus obligatus aliti;
Optat supremo collocare Sisyphus
In monte saxum, sed vetant leges Jovis.
Voles modo altis desilire turribus, 70
Modo ense pectus Norico recludere:
Frustraque vincla gutturi[n] nectes tuo,
Fastidiosa tristis ægrimonia.
Vectabor humeris tunc ego inimicis eques,
Meæque terra cedet insolentiæ. 75
An, quæ movere cereas imagines,
Ut ipse nosti curiosus, et polo
Deripere Lunam vocibus possim[o] meis.
Possim[p] crematos excitare mortuos,
Desiderique temperare poculum,[q] 80
Plorem, artis in te nil habentis exitum?

---

[k] V. Si. [l] B. laboribus. [m] B. infidi. [n] V. innectes.
[o] V. possum. [p] V. possum. [q] B. pocula.

EPOD. CAR. 14.

AD MÆCENATEM.

Mollis inertia cur tantum diffuderit imis
Oblivionem sensibus,
Pocula Lethæos ut si ducentia somnos
Arente fauce traxerim,
Candide Mæcenas, occidis sæpe rogando: 5
Deus, Deus nam me vetat
Inceptos, olim promissum carmen, Iambos
Ad umbilicum adducere.
Non aliter Samio dicunt arsisse Bathyllo
Anacreonta Teïum; 10
Qui persæpe cava testudine flevit amorem,
Non elaboratum ad pedem.
Ureris ipse miser; quod si non pulchrior ignis
Accendit obsessam Ilion,
Gaude sorte tua; me libertina, neque uno 15
Contenta, Phryne macerat.

EPOD. CAR. 15.

AD NEÆRAM.

Nox erat, et cœlo fulgebat Luna sereno
  Inter minora sidera,
Quum tu magnorum numen læsura Deorum,
  In verba jurabas mea,
Arctius atque hedera procera astringitur ilex, 5
  Lentis adhærens brachiis:
Dum pecori lupus, et nautis infestus Orion
  Turbaret[r] hibernum mare,
Intonsosque agitaret[s] Apollinis aura capillos,
  Fore hunc amorem mutuum. 10
O dolitura mea multum virtute Neæra,
  Nam, si quid in Flacco viri est,
Non feret assiduas potiori te dare noctes,
  Et quæret iratus parem,
Nec semel offensæ[t] cedet constantia formæ, 15
  Si certus intrarit dolor.
At[u] tu, quicunque es felicior, atque meo nunc
  Superbus incedis malo,
Sis pecore et multa dives tellure licebit,
  Tibique Pactolus fluat, 20

---

[r] B. turbarit. [s] B. agitarit. [t] B. offensi. [u] B. et.

Nec te Pythagoræ fallant arcana renati,
  Formaque vincas Nirea;
Eheu! translatos alio mœrebis amores;
  Ast ego vicissim risero.

LIB. I. CAR. I.

AD MÆCENATEM.

MÆCENAS atavis edite regibus,
O et præsidium et dulce decus meum;
Sunt quos curriculo pulverem Olympicum
Collegisse juvat; metaque fervidis
Evitata rotis, palmaque nobilis 5
Terrarum dominos evehit* ad Deos.
Hunc, si mobilium turba Quiritium
Certat tergeminis tollere honoribus:
Illum si proprio condidit horreo
Quidquid de Libycis verritur areis. 10
Gaudentem patrios findere sarculo
Agros, Attalicis conditionibus
Nunquam dimoveas, ut trabe Cypria
Myrtoum pavidus nauta secet mare.
Luctantem Icariis fluctibus Africum 15
Mercator metuens, otium et oppidi
Laudat rura sui; mox reficit rates

* B. evehere.

Quassas, indocilis pauperiem pati.
Est qui nec veteris pocula Massici,
Nec partem solido demere de die 20
Spernit, nunc viridi membra sub arbuto
Stratus, nunc ad aquæ lene caput sacræ.
Multos castra juvant, et lituo tubæ
Permixtus sonitus, bellaque matribus
Detestata. Manet sub Jove frigido 25
Venator, teneræ conjugis immemor;
Seu visa est catulis cerva fidelibus,
Seu rupit teretes Marsus aper plagas.
Me doctarum ederæ præmia frontium
Dîs miscent superis, me gelidum nemus 30
Nympharumque leves cum satyris chori
Secernunt populo, si neque tibias
Euterpe cohibet, nec Polyhymnia
Lesboum refugit tendere barbiton.
Quod si me lyricis vatibus inseris, [y] 35
Sublimi feriam sidera vertice.

---

[y] V. inseres.

LIB. III. CAR. 30.

AD MELPOMENEN.

Exegi monumentum ære perennius,
Regalique situ pyramidum altius:
Quod non imber edax, non Aquilo impotens
Possit diruere, aut innumerabilis
Annorum series, et fuga temporum. 5
Non omnis moriar; multa que pars mei
Vitabit Libitinam. Usque ego postera
Crescam laude recens, dum Capitolium
Scandet cum tacita virgine pontifex.
Dicar, qua violens obstrepit Aufidus, 10
Et qua pauper aquæ Daunus agrestium
Regnavit populorum, ex humili potens,
Princeps Æolium carmen ad Italos
Deduxisse modos. Sume superbiam
Quæsitam meritis, et mihi Delphica 15
Lauro cinge volens, Melpomene, comam.

LIB. IV. CAR. 8.

AD CENSORINUM.

Donarem pateras grataque commodus,
Censorine, meis æra sodalibus;
Donarem tripodas, præmia fortium
Graiorum: neque tu pessima numerum
Ferres, divite me scilicet artium, 5
Quas aut Parrhasius protulit, aut Scopas,
Hic saxo, liquidis ille coloribus
Solers nunc hominem ponere, nunc Deum.
Sed non hæc mihi[z] vis; nec tibi talium
Res est aut animus deliciarum egens. 10
Gaudes carminibus; carmina possumus
Donare, et pretium dicere muneri.
Non incisa notis marmora publicis,
Per quæ spiritus et vita redit bonis
Post mortem ducibus; non celeres fugæ, 15
Rejectæque retrorsum Annibalis minæ,
Non incendia Carthaginis impiæ,
Ejus, qui domita nomen ab Africa
Lucratus rediit, clarius indicant
Laudes, quam Calabræ Pierides; neque 20

---

[z] B. tibi.

Si chartæ sileant quod bene feceris,
Mercedem tuleris. Quid foret Iliæ
Mavortisque puer, si taciturnitas
Obstaret meritis invida Romuli?
Ereptum Stygiis fluctibus Æacum 25
Virtus, et favor, et lingua potentium
Vatum divitibus consecrat insulis.
Dignum laude[a] virum Musa vetat mori:
Cœlo Musa beat. Sic Jovis interest
Optatis epulis impiger Hercules: 30
Clarum Tyndaridæ sidus ab infimis
Quassas eripiunt æquoribus rates:
Ornatus viridi tempora pampino
Liber vota bonos ducit ad exitus.

LIB. I. CAR. 7.

AD MUNATTIUM PLANCUM.

Laudabunt alii claram Rhodon, aut Mitylenen,
Aut Epheson, bimarisve Corinthi
Mœnia, vel Baccho Thebas, vel Apolline Delphos
Insignes, aut Thessala Tempe.
Sunt quibus unum opus est, intactæ Palladis urbem 5
Carmine perpetuo celebrare, et
Undique decerptam[a] fronti[b] præponere olivam.
Plurimus in Junonis honorem

[a] V. decerptæ. [b] V. frondi.

Aptum dicit[c] equis argos ditisque Mycenas:
  Me nec[d] tam patiens Lacedæmon 10
Nec tam Larissæ percussit campus opimæ,
  Quam domus Albuneæ resonantis,
Et præceps Anio, et[e] Tiburni lucus, et uda
  Mobilibus pomaria rivis.
Albus ut obscuro deterget nubila cœlo 15
  Sæpe Notus, neque parturit imbres
Perpetuos[f]; sic tu sapiens finire memento
  Tristitiam, vitæque labores
Molli, Plance, mero: seu te fulgentia signis
  Castra tenent, seu densa tenebit
Tiburis umbra tui. Teucer Salamina patremque 20
  Cum fugeret, tamen uda Lyæo
Tempora populea fertur vinxisse corona,
  Sic tristes affatus amicos;
Quo nos cunque feret melior Fortuna parente,
  Ibimus, O Socii, Comitesque. 25
Nil desperandum Teucro duce et auspice Teucro:
  Certus enim promisit Apollo,
Ambiguam tellure nova Salamina futuram.
  O fortes pejoraque passi
Mecum sæpe viri, nunc vino pellite curas: 30
  Cras ingens iterabimus æquor.

---

[c] B. dicet. [d] B. neque. [e] B. ac. [f] B. perpetuo.

LIB. I. CAR. 28.

ARCHYTAS.

Te maris et terræ numeroque carentis arenæ
Mensorem cohibent, Archyta,
Pulveris exigui prope littus parva Matinum
Munera: nec quidquam tibi prodest
Aerias tentasse domos, animoque rotundum 5
Percurrisse polum, morituro.
Occidit et Pelopis genitor, conviva Deorum,
Tithonusque remotus in auras,
Et Jovis arcanis Minos admissus, habentque
Tartara Panthoiden, iterum Orco 10
Demissum; quamvis clypeo Trojana refixo
Tempora testatus, nihil ultra
Nervos atque cutem morti concesserat atræ:
Judice te non sordidus auctor
Naturæ verique. Sed omnes una manet nox, 15
Et calcanda semel via lethi.
Dant alios Furiæ torvo spectacula Marti:
Exitio est avidum[8] mare nautis:
Mixta senum ac juvenum densantur funera, nullum
Sæva caput Proserpina fugit. 20

---

[8] V. avidis.

Me quoque defixi rapidus comes Orionis
  Illyricis Notus obruit undis.
At tu, nauta, vagæ ne parce malignus arenæ
  Ossibus et capiti inhumato
Particulam dare. Sic, quodcunque minabitur Eurus 25
  Fluctibus Hesperiis, Venusinæ
Plectantur sylvæ, te sospite, multaque merces,
  Unde potest, tibi defluat æquo
Ab Jove, Neptunoque sacri custode Tarenti.
  Negligis immeritis nocituram 30
Postmodo te natis fraudem commitere? Forsan[h]
  Debita jura vicesque superbæ
Te maneant ipsum. Precibus non linquar inultis,
  Teque piacula nulla resolvent.
Quanquam festinas, non est mora longa, licebit 35
  Injecto ter pulvere curras.

EPOD. CAR. 12.

Quid tibi vis, mulier nigris dignissima barris?
  Munera cur[i] mihi, quidve tabellas
Mittis, nec firmo juveni, neque naris obesæ?
  Namque sagacius unus odoror,
Polypus, an gravis hirsutis cubet hircus in alis, 5
  Quam canis acer, ubi lateat sus.

---

[h] B. fors et. [i] B. quid.

Qui[k] sudor vietis, et quam malus undique membris
Crescit odor! quum pene soluto
Indomitam properat rabiem sedare, neque[l] illi
Jam manet humida creta, colorque 10
Stercore fucatus crocodili: jamque subando
Tenta cubilia, tectaque rumpit.
Vel mea quum sævis agitat fastidia verbis:
Inachia langues minus, ac me:
Inachiam ter nocte potes; mihi semper ad unum 15
Mollis opus: pereat male, quæ te,
Lesbia, quærenti taurum, monstravit inertem:
Quum mihi Cous adesset Amyntas,
Cujus in indomito constantior inguine nervus,
Quam nova collibus arbor inhæret. 20
Muricibus Tyriis iteratæ vellera lanæ
Cui properabantur? Tibi nempe;
Ne foret æquales inter conviva, magis quem
Diligeret mulier sua, quam te.
O Ego non felix, quem tu fugis, ut pavet acres 25
Agna lupos, capreæque leones.

---

[k] V. Quis. [l] V. nec.

LIB. I. CAR. 11.

AD LEUCONOEN.

Tu ne quæsieris, scire nefas, quem mihi, quem tibi
Finem Dii dederint, Leuconoe; nec Babylonios
Tentaris numeros. Ut melius, quidquid erit pati!
Seu plures hiemes, seu tribuit Jupiter ultimam,
Quæ nunc oppositis debilitat pumicibus mare 5
Tyrrhenum. Sapias, vina liques, et spatio brevi
Spem longam reseces. Dum loquimur, fugerit invida
Ætas. Carpe diem, quam minimum credula postero.

LIB. I. CAR. 18.

AD VARUM.

Nullam, Vare, sacra vite prius severis arborem
Circa mite solum Tiburis et mœnia Catili.
Siccis omnia nam dura Deus proposuit, neque
Mordaces aliter diffugiunt solicitudines.
Quis post vina gravem militiam aut pauperiem crepat? 5
Quis non te potius, Bacche pater, teque, decens Venus?

At[m] ne quis modici transiliat munera Liberi,
Centaurea monet cum Lapithis rixa super mero
Debellata: monet Sithoniis non levis Evius,
Quum fas atque nefas exiguo fine libidinum 10
Discernunt avidi. Non ego te, candide Bassareu,
Invitum quatiam: nec variis obsita frondibus
Sub divum rapiam. Sæva tene cum Berecyntio
Cornu tympana, quæ subsequitur cæcus Amor sui,
Et tollens vacuum plus nimio Gloria verticem, 15
Arcanique Fides prodiga perlucidior vitro.

LIB. IV. CAR. 10.

AD LIGURINUM.

O CRUDELIS adhuc et Veneris muneribus potens,
Insperata tuæ cum veniet pluma[n] superbiæ.
Et quæ nunc humeris involitant, deciderint comæ,
Nunc et qui color est puniceæ flore prior rosæ
Mutatus Ligurinum in faciem verterit hispidam; 5
Dices, heu! quoties te in speculo videris alterum,
Quæ mens est hodie, cur eadem non puero fuit?
Vel cur his animis incolumes non redeunt genæ?

---

[m] B. Ac. [n] B. bruma.

LIB. I. CAR. 5.

AD PYRRHAM.

Quis multa gracilis te puer in rosa
Perfusus liquidis urget odoribus
  Grato, Pyrrha, sub antro?
  Cui flavam religas comam
Simplex munditiis? Heu! quoties fidem 5
Mutatosque Deos flebit, et aspera
  Nigris æquora ventis
  Emirabitur insolens,
Qui nunc te fruitur credulus aurea,
Qui semper vacuam semper amabilem 10
  Sperat nescius auræ
  Fallacis. Miseri quibus
Intentata nites! Me tabula sacer
Votiva paries indicat uvida
  Suspendisse potenti 15
  Vestimenta maris Deo.

LIB. I. CAR. 14.

O NAVIS, referent in mare te novi
Fluctus? O quid agis? fortiter occupa
  Portum. Nonne vides, ut
  Nudum remigio latus,
Et malus celeri saucius Africo 5
Antennæque gemant? ac sine funibus
  Vix durare carinæ
  Possint imperiosius
Æquor? non tibi sunt integra lintea,
Non Dii, quos iterum pressa voces malo: 10
  Quamvis Pontica pinus,
  Sylvæ filia nobilis,
Jactes et genus et nomen inutile.
Nil pictis timidus navita puppibus
  Fidit. Tu, nisi ventis 15
  Debes ludibrium, cave.
Nuper solicitum quæ mihi tædium,
Nunc desiderium, curaque non levis,
  Interfusa nitentes
  Vites æquora Cycladas. 20

LIB. I. CAR. 21.

IN DIANAM ET APOLLINEM.

DIANAM teneræ dicite Virgines,
Intonsum, pueri, dicite Cynthium;
  Latonamque supremo
  Dilectam penitus Jovi.
Vos lætam fluviis et nemorum coma,° 5
Quæcunque aut gelido prominet Algido,
  Nigris aut Erymanthi
  Silvis, aut viridis Cragi:
Vos Tempe totidem tollite laudibus,
Natalemque, mares, Delon Apollinis, 10
  Insignemque pharetra
  Fraternaque humerum lyra.
Hic bellum lacrimosum; hic miseram famem
Pestemque, a populo, principe Cæsare, in
  Persas atque Britannos 15
  Vestra motus aget prece.

° B. comam.

LIB. I. CAR. 23.

AD CHLOEN.

VITAS hinnuleo me similis, Chloe,
Quærenti pavidam montibus aviis
Matrem, non sine vano
Aurarum et siliüæ metu.
Nam seu mobilibus veris [p] inhorruit 5
Adventus [q] foliis, seu virides rubum
Dimovere lacertæ,
Et corde et genibus tremit.
Atque non ego te, tigris ut aspera,
Gætulusve leo, frangere persequor: 10
Tandem desine matrem
Tempestiva sequi viro.

LIB. III. CAR. 7.

AD ASTERIEN.

QUID fles, Asterie, quem tibi candidi
Primo restituent vere Favonii,
Thyna merce beatum,
Constantis [r] juvenem fide, [s]

---

[p] B. vepris. [q] B. adventum. V. [r] Constanti.
[s] fide pro fidei. *Vide* Ov. Met. iii. 341.

Gygen? ille Notis actus ad Oricum, 5
Post insana Capræ sidera, frigidas
Noctes non sine multis
Insomnis lacrymis agit.
Atqui solicitæ nuntius hospitæ,
Suspirare Chloen, et miseram tuis 10
Dicens ignibus uri,
Tentat mille vafer modis.
Ut Prætum mulier perfida credulum
Falsis impulerit criminibus, nimis
Casto Bellerophonti 15
Maturare necem, refert.
Narrat pene datum Pelea Tartaro,
Magnessam Hippolyten dum fugit abstinens:
Et peccare docentes
Fallax[t] historias movet:[u] 20
Frustra: nam scopulis surdior Icari
Voces audit adhuc integer. At tibi
Ne vicinus Enipeus
Plus justo placeat, cave:
Quamvis non alius flectere equum sciens 25
Æque conspicitur gramine Martio:
Nec quisquam citus æque
Tusco denatat alveo.

---

[t] B. pellax. [u] B monet.

Prima nocte domum claude, neque in vias
Sub cantu querulæ despice tibiæ: 30
Et te sæpe vocanti
Duram difficilis mane.

LIB. III. CAR. 13.

AD FONTEM BANDUSIÆ.

O Fons Bandusiæ[x], splendidior vitro,
Dulci digne mero, non sine floribus,
Cras donaberis hædo,
Cui frons turgida cornibus
Primis et Venerem et prælia destinat: 5
Frustra; nam gelidos inficiet tibi
Rubro sanguine rivos
Lascivi soboles gregis.
Te flagrantis atrox hora Caniculæ
Nescit tangere: tu frigus amabile 10
Fessis vomere tauris
Præbes, et pecori vago.
Fies nobilium tu quoque fontium;
Me dicente cavis impositam ilicem
Saxis, unde loquaces 15
Lymphæ desiliunt tuæ.

---

[x] V. Blandusiæ.

LIB. IV. CAR. 13.

AD LYCEN.

Audivere, Lyce, Dî mea vota, Dî,
Audivere, Lyce. Fis anus, et tamen
  Vis formosa videri,
  Ludisque et bibis impudens,
Et cantu tremulo pota Cupidinem 5
Lentum solicitas. Ille virentis
  Et doctæ psallere Chiæ
  Pulcris excubat in genis.
Importunus enim transvolat aridas
Quercus; et refugit te, quia luridi 10
  Dentes, te quia rugæ
  Turpant et capitis nives.
Nec Coæ referunt jam tibi purpuræ,
Nec clari[y] lapides tempora, quæ semel
  Notis condita fastis 15
  Inclusit volucris dies.
Quo fugit Venus? heu! quove color? decens
Quo motus? Quid habes illius, illius
  Quæ spirabat amores,
  Quæ me surpuerat mihi. 20

---

[y] B. cari.

Felix post Cinaram notaque et artium
Gratarum facies? Sed Cinaræ breves
Annos fata dederunt,
Servatura diu parem
Cornicis vetulæ temporibus Lycen: 25
Possent ut juvenes visere fervidi,
Multo non sine risu,
Dilapsam in cineres facem.

LIB. I. CAR. VI.

AD AGRIPPAM.

Scriberis Vario fortis et hostium
Victor, Mæonii carminis alite,
Quam[a] rem cumque ferox navibus aut equis
Miles te duce gesserit.
Nos, Agrippa, neque hæc dicere, nec gravem 5
Pelidæ stomachum cedere nescii,
Nec cursus duplicis per mare Ulyssëî,
Nec sævam Pelopis domum
Conamur, tenues grandia: dum pudor
Imbellisque lyræ Musa potens vetat 10
Laudes egregii Cæsaris et tuas
Culpa deterere ingenî.

---

[a] B. Qua.

Quis Martem tunica tectum adamantina
Digne scripserit? aut pulvere Troïo
Nigrum Merionen? aut ope Palladis 15
Tydiden Superis parem?
Nos convivia, nos prælia virginum
Sectis[a] in juvenes unguibus acrium
Cantamus, vacui, sive quid urimur,
Non præter solitum leves. 20

LIB. I. CAR. 15.

Nerei vaticinium de excidio Trojæ.

Pastor quum traheret per freta navibus
Idæis Helenam perfidus hospitam,
Ingrato celeres obruit otio
Ventos, ut caneret fera
Nereus fata: mala ducis avi domum, 5
Quam multo repetet Græcia milite
Conjurata tuas rumpere nuptias
Et regnum Priami vetus.
Eheu, quantus equis quantus adest viris
Sudor! quanta moves funera Dardanæ 10
Genti! Jam galeam Pallas et ægida
Currusque et rabiem parat.

---

[a] B. strictis.

Nequidquam, Veneris præsidio ferox,
Pectes cæsariem, grataque feminis
Imbelli cithara carmina divides. 15
Nequidquam thalamo graves
Hastas et calami spicula Gnossii
Vitabis, strepitumque, et celerem sequi
Ajacem: tamen heu! serus adulteros
Crines pulvere collines. 20
Non Laertiaden, exitium tuæ
Genti, non Pylium Nestora respicis?
Urgent impavidi te Salaminius
Teucer, te Sthenelus sciens
Pugnæ, sive opus est imperitare equis, 25
Non auriga piger. Merionen quoque
Nosces. Ecce furit te reperire atrox
Tydides, melior patre:
Quem tu cervus uti vallis in altera
Visum parte lupum graminis immemor 30
Sublimi feries mollis anhelitu;
Non hoc pollicitus tuæ.
Iracunda diem proferet Ilio
Matronisque Phrygum classis Achillei;
Post certas hiemes urit Achaicus 35
Ignis Pergameas domos.

LIB. I. CAR. 24.

AD VIRGILIUM.

Quis desiderio sit pudor aut modus
Tam cari capitis? Præcipe lugubres
Cantus, Melpomene, cui liquidam pater
Vocem cum cithara dedit.
Ergo Quinctilium perpetuus sopor 5
Urget? Cui Pudor, et Justitiæ soror,
Incorrupta fides, nudaque Veritas,
Quando ullum inveniet[b] parem?
Multis ille bonis flebilis occidit:
Nulli flebilior, quam tibi, Virgili. 10
Tu frustra pius, heu! non ita creditum
Poscis Quinctilium Deos.
Quod si Threicio blandius Orpheo
Auditam moderere arboribus fidem,
Non vanæ redeat sanguis imagini, 15
Quam virga semel horrida,
Non lenis precibus fata recludere,
Nigro compulerit Mercurius gregi.
Durum! sed levius fit patientiâ,
Quidquid corrigere est nefas. 20

---

[b] V. inveniet.

LIB. I. CAR. 33.

AD ALBIUM TIBULLUM.

Albi, ne doleas plus nimio, memor
Immitis Glyceræ; neu miserabiles
Decantes elegos, cur tibi junior
  Læsa præniteat fide.
Insignem tenui fronte Lycorida 5
Cyri torret amor, Cyrus in asperam
Declinat Pholoën: sed prius Appulis
  Jungentur capreæ lupis,
Quam turpi Pholoë peccet adultero.
Sic visum Veneri: cui placet impares 10
Formas atque animos sub juga ahenea
  Sævo mittere cum joco.
Ipsum me melior cum peteret Venus,
Grata detinuit compede Myrtale
Libertina, fretis acrior Adriæ 15
  Curvantis Calabros sinus.

LIB. II. CAR. 12.

AD MÆCENATEM.

Nolis longa feræ bella Numantiæ,
Nec durum[c] Annibalem, nec Siculum mare
Pœno purpureum sanguine, mollibus
  Aptari citharæ modis:
Nec sævos Lapithas, et nimium mero 5
Hylæum, domitosque Herculea manu
Telluris juvenes, unde periculum
  Fulgens contremuit domus
Saturni veteris. Tuque pedestribus
Dices historiis prælia Cæsaris, 10
Mæcenas, melius, ductaque per vias
  Regum colla minacium.
Me dulces dominæ Musa Liciniæ
Cantus, me voluit dicere lucidum
Fulgentes oculos, et bene mutuis 15
  Fidum pectus amoribus:
Quam nec ferre pedem dedecuit choris,
Nec vexare joco, nec dare brachia
Ludentem nitidis virginibus, sacro
  Dianæ celebris die. 20

---

[c] V. dirum.

Num tu, quæ tenuit dives Achæmenes,
Aut pinguis Phrygiæ Mygdonias opes,
Permutare velis crine Licymniæ,
Plenas aut Arabum domos?
Dum fragrantia detorquet ad oscula 25
Cervicem, aut facili sævitia negat
Quæ poscente magis gaudeat eripi;
Interdum rapere occupat.[d]

LIB. III. CAR. 10.

AD LYCEN.

Extremum Tanaïm si biberes, Lyce,
Sævo nupta viro: me tamen asperas
Porrectum[e] ante fores objicere incolis
Plorares Aquilonibus.
Audis, quo strepitu janua, quo nemus 5
Inter pulchra satum[f] tecta remugiat
Ventis?[g] et positas ut glaciet nives
Puro numine Jupiter?
Ingratam Veneri pone superbiam:
Ne currente rota[h] funis eat retro.[i] 10
Non te Penelopen difficilem procis
Tyrrhenus genuit parens.

---

[d] V. occupet. [e] B. projectum. [f] V. situm.
[g] B. sentis. [h] V. retro. [i] V. rota.

O, quamvis neque te munera, nec preces,
Nec tinctus viola pallor amantium,
Nec vir Pieria pellice saucius 15
Curvat; supplicibus tuis
Parcas; nec rigida mollior æsculo,
Nec Mauris animum mitior anguibus.
Non hoc semper erit liminis aut aquæ
Cœlestis patiens latus. 20

LIB. III. CAR. 16.

AD MÆCENATEM.

Inclusam Danaën turris ahenea,
Robustæque fores, et vigilum canum
Tristes excubiæ munierant satis
Nocturnis ab adulteris.
Si non Acrisium, virginis abditæ 5
Custodem pavidum, Jupiter et Venus
Risissent: fore enim tutum iter et patens
Converso in pretium Deo.
Aurum per medios ire satellites,
Et perrumpere amat saxa potentius 10
Ictu fulmineo. Concidit auguris
Argivi domus, ob lucrum

Demersa exitio.[k] Diffidit urbium
Portas vir Macedo, et subruit æmulos
Reges muneribus. Munera navium 15
Sævos illaqueant duces.
Crescentem sequitur cura pecuniam
Majorumque fames. Jure perhorrui
Late conspicuum tollere verticem,
Mæcenas, equitum decus. 20
Quanto quisque sibi plura negaverit
Ab[l] Diis plura feret: Nil cupientium
Nudus castra peto, et transfuga divitum
Partes linquere gestio,
Contemptæ dominus splendidior rei, 25
Quam si, quidquid arat impiger[m] Appulus,
Occultare meis dicerer horreis,
Magnas inter opes inops.
Puræ rivus aquæ, silvaque jugerum
Paucorum, et segetis certa fides meæ, 30
Fulgentem[n] imperio fertilis Africæ
Fallit sorte beatior.
Quanquam nec Calabræ mella ferunt apes,
Nec Læstrygonia Bacchus in amphora
Languescit mihi, nec pinguia Gallicis 35
Crescunt vellera pascuis:

---

[k] V. excidio.
[l] V. A.
[m] V. non piger.
[n] B. fulgente

Importuna tamen pauperies abest;
Nec, si plura velim, tu dare deneges.
Contracto melius parva cupidine
  Vectigalia porrigam, 40
Quam si Mygdoniis regnum Alyatteï°
Campis continuem. Multa petentibus
Desunt multa. Bene est, cui Deus obtulit
  Parca, quod satis est, manu.

LIB. IV. CAR. 5.

AD AUGUSTUM.

Divis orte bonis, optime Romulæ
Custos gentis, abes jam nimium diu:
Maturum reditum pollicitus patrum
  Sancto concilio, redi.
Lucem redde tuæ, Dux bone, patriæ: 5
Instar veris enim vultus ubi tuus
Affulsit, populo gratior it dies,
  Et soles melius nitent,
Ut mater juvenem, quem Notus invido
Flatu Carpathii trans maris æquora 10
Cunctantem spatio longius annuo
  Dulci distinet a domo,

° V. Alyatici.

Votis ominibusque et precibus vocat,
Curvo nec faciem littore demovet:
Sic desideriis icta fidelibus 15
Quærit patria Cæsarem.
Tutus bos etenim rura perambulat:
Nutrit rura[p] Ceres, almaque Faustitas:
Pacatum volitant per mare Navitæ;
Culpari metuit Fides: 20
Nullis polluitur casta domus stupris:
Mos et lex maculosum edomuit nefas:
Laudantur simili prole puerperæ;
Culpam pœna premit comes.
Quis Parthum paveat? Quis gelidum Scythen? 25
Quis, Germania quos horrida parturit
Fœtus, incolumi Cæsare? quis feræ
Bellum curet Iberiæ?
Condit quisque diem collibus in suis,
Et vitem viduas ducit ad arbores: 30
Hinc ad vina redit lætus, et alteris
Te mensis adhibet Deum:
Te multa prece, te prosequitur mero
Defuso pateris: et Laribus tuum
Miscet numen, uti Græcia Castoris 35
Et magni memor Herculis.
Longas O utinam, Dux bone, ferias
Præstes Hesperiæ! dicimus integro
Sicci mane die, dicimus uvidi,
Cum Sol Oceano subest. 40

[p] B. farra. [q] B. venit.

LIB. IV. CAR. 12.

AD VIRGILIUM.

JAM veris comites, quæ mare temperant,
Impellunt animæ lintea Thraciæ:
Jam nec prata rigent, nec fluvii strepunt
Hiberna nive turgidi.
Nidum ponit, Ityn flebiliter gemens, 5
Infelix avis, et Cecropiæ domus
Æternum opprobrium, quod male barbaras
Regum est ulta libidines.
Dicunt in tenero gramine pinguium
Custodes ovium carmina fistula, 10
Delectantque Deum, cui pecus et nigri[r]
Colles Arcadiæ placent.
Adduxere sitim tempora, Virgili:
Sed pressum Calibus ducere Liberum
Si gestis, juvenum nobilium cliens, 15
Nardo vina merebere.[s]
Nardi parvus onyx eliciet cadum,
Qui nunc Sulpiciis accubat horreis,
Spes donare novas largus, amaraque
Curarum eluere efficax. 20

---

[r] B. nigræ. [s] B. mereberis.

Ad quæ si properas gaudia, cum tua
Velox merce veni: non ego te meis
Immunem meditor tingere poculis,
Plena dives ut in domo.
Verum pone moras et studium lucri: 25
Nigrorumque memor, dum licet, ignium,
Misce stultitiam consiliis brevem:
Dulce est desipere in loco.

EPOD. CAR. I.

AD MÆCENATEM.

Ibis Liburnis inter alta navium,
Amice, propugnacula,
Paratus omne Cæsaris periculum
Subire, Mæcenas, tuo.
Quid nos, quibùs, te, vita si[t] superstite, 5
Jucunda, si contra, gravis?
Utrumne jussi persequemur otium,
Non dulce, ni tecum simul?
An hunc laborem mente laturi, decet
Qua ferre non molles viros? 10
Feremus; et te vel per Alpium juga,
Inhospitalem et Caucasum,

---

[t] V. sit.

Vel occidentis usque ad ultimum sinum,
  Forti sequemur pectore.
Roges, tuum labore quid juvem meo, 15
  Imbellis, ac firmus parum?
Comes minore sum[u] futurus in metu,
  Qui major absentes habet.
Ut assidens implumibus pullis avis
  Serpentium allapsus timet 20
Magis relictis; non, ut[x] adsit, auxilî
  Latura plus præsentibus.
Libenter hoc et omne militabitur
  Bellum in tuæ spem gratiæ:
Non ut juvencis illigata pluribus 25
  Aratra nitantur meis:[y]
Pecusve Calabris ante sidus fervidum
  Lucana mutet pascua:[z]
Nec[a] ut superni villa candens Tusculi
  Circæa tangat mœnia. 30
Satis superque me benignitas tua
  Ditavit: haud paravero,
Quod aut, avarus ut Chremes, terra premam,
  Discinctus aut perdam ut nepos.

---

[u] B. sim. [x] B. uti fit. [y] B. mea. [z] B. pascuis. [a] B. neque.

EPOD. CAR. 2.

Beatus ille, qui procul negotiis,
Ut prisca gens mortalium,
Paterna rura bobus exercet suis;
Solutus omni fœnore.
Neque[b] excitatur classico miles truci, 5
Neque horret iratum mare:
Forumque vitat, et superba civium
Potentiorum limina.
Ergo aut adulta vitium propagine
Altas maritat populos, 10
Inutilesque[c] falce ramos amputans
Feliciores inserit:
Aut in reducta valle mugientium
Prospectat errantes greges:
Aut pressa puris mella condit amphoris; 15
Aut tondet infirmas oves:
Vel, quum decorum mitibus pomis caput
Autumnus arvis[d] extulit,
Ut gaudet insitiva decerpens pyra,
Certantem et uvam purpuræ, 20
Qua numeretur te, Priape, et te, pater
Silvane, tutor finium.

---

[b] V. nec. [c] B. inutilesve. [d] B. agris.

Libet jacere, modo sub antiqua ilice,
Modo in tenaci gramine.
Labuntur altis interim ripis aquæ; 25
Queruntur in silvis aves;
Fontesque lymphis obstrepunt manantibus;
Somnos quod invitet leves.
At quum Tonantis annus hibernus Jovis
Imbres nivesque comparat, 30
Aut trudit acres hinc et hinc multa cane
Apros in obstantes plagas:
Aut amite levi rara tendit retia
Turdis edacibus dolos:
Pavidumque[e] leporem, et advenam laqueo gruem, 35
Jucunda captat præmia.
Quis non malarum, quas amor curas habet,
Hæc inter obliviscitur?
Quod si pudica mulier in partem juvat
Domum atque dulces liberos, 40
Sabina qualis, aut perusta solibus
Pernicis uxor Appuli,
Sacrum vetustis exstruat lignis focum,
Lassi sub adventum viri:
Claudensque textis cratibus lætum pecus, 45
Distenta siccet ubera;
Et horna dulci vina promens dolio
Dapes inemptas apparet.

---

[e] B. ve.

Non me Lucrina juverint conchylia,
  Magisve rhombus, aut scari, 50
Si quos Eois intonata fluctibus
  Hiems ad hoc vertat mare;
Non Afra avis descendat in ventrem meum,
  Non attagen Ionicus
Jucundior, quam lecta de pinguissimis 55
  Oliva ramis arborum,
Aut herba lapathi prata amantis, et gravi
  Malvæ salubres corpori,
Vel agna festis cæsa Terminalibus,
  Vel hædus ereptus lupo. 60
Has inter epulas, ut juvat pastas oves
  Videre properantes domum!
Videre fessos vomerem inversum boves,
  Collo trahentes languido!
Positosque vernas, ditis examen domus, 65
  Circum renidentes Lares!
Hæc ubi loquutus fœnerator Alphius,
  Jamjam futurus rusticus,
Omnem redegit[f] Idibus pecuniam:
  Quærit Kalendis ponere. 70

---

[f] V. relegit.

EPOD. CAR. 3.

AD MÆCENATEM.

PARENTIS olim si quis impia manu
Senile guttur fregerit,
Edit cicutis allium nocentius.
O dura messorum ilia!
Quid hoc veneni sævit in præcordiis? 5
Num viperinus his cruor
Incoctus herbis me fefellit? an malas
Canidia tractavit dapes?
Ut Argonautas præter omnes candidum
Medea mirata est ducem, 10
Ignota tauris inligaturum juga,
Perunxit hoc Jasonem:
Hoc delibutis ulta donis pellicem,
Serpente fugit alite.
Nec tantus unquam siderum insedit vapor 15
Siticulosæ Apuliæ:
Nec munus humeris efficacis Herculis
Exarsit æstuosius.
At, si quid unquam tale concupiveris,
Jocose Mæcenas, precor, 20
Manum puella suavio opponat tuo,
Extrema et in sponda cubet.

EPOD. CAR. 4.

AD MENAM POMPEII LIBERTUM.

Lupis et agnis quanta sortito obtigit,
Tecum mihi discordia est,
Ibericis peruste funibus latus,
Et crura dura compede.
Licet superbus ambules pecunia, 5
Fortuna non mutat genus.
Videsne, sacram metiente te viam
Cum bis ter[s] ulnarum toga,
Ut ora vertat huc et huc euntium
Liberrima indignatio? 10
Sectus flagellis huc Triumviralibus,
Præconis ad fastidium,
Arat Falerni mille fundi jugera,
Et Appium mannis terit:
Sedilibusque magnus in primis eques, 15
Othone contemto, sedet.
Quid adtinet tot ora navium gravi
Rostrata duci pondere
Contra latrones atque servilem manum,
Hoc hoc tribuno militum? 20

---

[s] B. trium.

EPOD. CAR. 5.

IN CANIDIAM VENEFICAM.

At, O Deorum quicquid in cœlo regit
  Terras et humanum genus!
Quid iste fert tumultus? aut quid omnium
  Vultus in unum me truces?
Per liberos te, si vocata partubus 5
  Lucina veris adfuit,
Per hoc inane purpuræ decus precor,
  Per improbaturum hæc Jovem,
Quid ut noverca me intueris, aut uti
  Potita ferro bellua? 10
Ut hæc tremente[h] questus ore constitit
  Insignibus raptis puer,
Impube corpus, quale posset impia
  Mollire Thracum pectora:
Canidia brevibus implicata viperis 15
  Crines et incomptum caput,
Jubet sepulchris caprificos erutas,
  Jubet cupressus funebres,
Et uncta turpis ova ranæ sanguine,
  Plumamque nocturnæ strigis, 20

---

[h] V. trementi.

Herbasque, quas Iolcos atque Iberia
  Mittit, venenorum ferax,
Et ossa ab ore rapta jejunæ canis,
  Flammis aduri Colchicis.
At expedita Sagana per totam domum 25
  Spargens Avernales aquas,
Horret capillis, ut marinus, asperis,
  Echinus, aut currens[i] aper.
Abacta nulla Veia conscientia,
  Ligonibus duris humum 30
Exhauriebat, ingemens laboribus;
  Quo posset infossus puer
Longo die bis terque[k] mutatæ dapis
  Inemori spectaculo:
Quum promineret ore, quantum extant aqua 35
  Suspensa mento corpora:
Exsucta[l] uti medulla, et aridum jecur
  Amoris esset poculum:
Interminato quum semel fixæ cibo
  Intabuissent pupulæ. 40
Non defuisse masculæ libidinis
  Ariminensem Foliam,
Et otiosa credidit Neapolis,
  Et omne vicinum oppidum:

---

[i] B. Laurens. Doering non dubitet cum Bentleio Laurens in textum recipere; quod currens repugnat naturæ aprorum, et Sylvæ Laurentes apros alere solebant.

[k] V. ve.

[l] B. exesa.

Quæ sidera excantata voce Thessala, 45
Lunamque cœlo deripit.
Hic inresectum sæva dente livido
Canidia rodens pollicem,
Quid dixit? aut quid tacuit? O rebus meis
Non infideles arbitræ, 50
Nox, et Diana, quæ silentium regis,
Arcana quum fiunt sacra,
Nunc, nunc adeste; nunc in hostiles domos
Iram atque numen vertite.
Formidolosæ dum latent sylvis feræ, 55
Dulci sopore languidæ,
Senem, quod omnes rideant, adulterum
Latrent Suburranæ canes,
Nardo perfunctum, quale non perfectius
Meæ laborarint manus. 60
Quid accidit? cur dira barbaræ minus
Venena Medeæ valent,
Quibus superbam fugit ulta pellicem,
Magni Creontis filiam,
Quum palla, tabo munus imbutum, novam 65
Incendio nuptam abstulit?
Atqui nec herba, nec latens in asperis
Radix fefellit me locis.
Indormit unctis omnium cubilibus
Oblivione pellicum. 70
Ah![m] ah! solutus ambulat veneficæ
Scientioris carmine.

---

[m] B. Aha.

Non usitatis, Vare, potionibus
O multa fleturum caput!
Ad me recurres; nec vocata mens tua 75
Marsis redibit vocibus.
Majus parabo, majus infundam tibi
Fastidienti poculum.
Priusque cœlum sidet inferius mari,
Tellure porrecta super, 80
Quam non amore sic meo[a] flagres, uti
Bitumen atris ignibus.
Sub hæc, puer, jam non, ut ante, mollibus
Lenire verbis impias,
Sed dubius, unde rumperet silentium 85
Miset Thyesteas preces:
Venena magnum fas nefasque; non valent
Convertere humanam vicem.
Diris agam vos, dira detestatio
Nulla expiatur victima. 90
Quin, ubi perire jussus exspiravero,[b]
Nocturnis occuram Furor,
Petamque vultus umbra curvis unguibus,
Quæ vis Deorum est Manium:
Et inquietis assidens præcordiis, 95
Pavore somnos auferam.
Vos turba vicatim hinc et hinc saxis potens
Contundet obscenas anus.

---

[a] B. mei. [b] V. expiavero.

Post insepulta membra different lupi,
Et Esquilinæ alites. 100
Neque hoc parentes, heu mihi superstites!
Effugerit spectaculum.

EPOD. CAR. 6.

IN MALEDICUM QUENDAM.

Quid immerentes hospites vexas, canis,
Ignavus adversum lupos?
Quin huc inanes, si potes, vertis minas,
Et me remorsurum petis.
Nam, qualis aut Molossus, aut fulvus Lacon, 5
Amica vis pastoribus,
Agam per altas aure sublata nives,
Quæcunque præcedet fera.
Tu, quum timenda voce complesti nemus,
Projectum odoraris cibum. 10
Cave, cave: namque in malos asperrimus
Parata tollo cornua;
Qualis Lycambæ spretus infido gener,
Aut acer hostis Bupalo.
An, si quis atro dente me petiverit, 15
Inultus ut flebo puer?

EPOD. CAR. 7.

AD POPULUM ROMANUM.

Quo, quo scelesti ruitis? aut cur dexteris
Aptantur enses conditi?
Parumne campis atque Neptuno super
Fusum est Latini sanguinis?
Non ut superbus invidæ Carthaginis 5
Romanus arces ureret;
Intactus aut Britannus ut descenderet,
Sacra catenatus via;
Sed ut, secundum vota Parthorum, sua
Urbs hæc periret dextera. 10
Neque hic lupis mos, nec fuit leonibus,
Nunquam[p], nisi in dispar, feris.
Furorne cæcus[q], an rapit vis acrior?
An culpa? responsum date.
Tacent: et ora[r] pallor albus inficit, 15
Mentesque perculsæ stupent.
Sic est: acerba fata Romanos agunt,
Scelusque fraternæ necis:
Ut immerentis fluxit in terram Remi
Sacer nepotibus cruor. 20

---

[p] V. unquam. [q] B. cæcos. [r] B. albus ora pallor.

EPOD. CAR. 8.

IN ANUM LIBIDINOSAM.

Rogare longo putidam te sæculo,
  Vires quid enervet meas!
Quum sit tibi dens ater, et rugis vetus
  Frontem senectus exaret:
Hiet que turpis inter aridas nates 5
  Podex, velut crudæ bovis.
Sed incitat me pectus, et mammæ putres,
  Equina quales ubera:
Venterque mollis, et femur tumentibus
  Exile suris additum. 10
Esto beata, funus atque imagines
  Ducant triumphales tuum:
Nec sit marita, quæ rotundioribus
  Onusta baccis ambulet:
Quid? quod libelli Stoici inter sericos 15
  Jacere pulvillos amant:
Illiterati num minus nervi rigent?
  Minisve languet fascinum?
Quod ut superbo provoces ab inguine,
  Ore adlaborandum est tibi. 20

EPOD. CAR. 9.

AD MÆCENATEM.

QUANDO[s] repostum Cæcubum ad festas dapes,
Victore lætus Cæsare,
Tecum sub alta, sic Jovi gratum, domo,
Beate Mæcenas, bibam,
Sonante mixtum[t] tibiis carmen lyra, 5
Hac Dorium, illis Barbarum?
Ut nuper, actus quum freto Neptunius
Dux fugit, ustis navibus,
Minatus urbi vincla, quæ detraxerat
Servis amicus perfidis. 10
Romanus, eheu! posteri negabitis,
Emancipatus feminæ,
Fert vallum et arma miles, et spadonibus
Servire rugosis potest:
Interque signa turpe militaria 15
Sol aspicit conopeum.
Ad hoc[u] frementes verterunt bis mille equos
Galli, canentes Cæsarem:
Hostiliumque navium portu latent
Puppes sinistrorsum citæ. 20

---

[s] B. Quando ô repostum. [t] B. mixtis. [u] V. hunc.

Io triumphe, tu moraris aureos
  Currus, et intactas boves:
Io triumphe, nec Jugurthino parem
  Bello reportasti ducem:
Neque Africanum[x], cui super Carthaginem 25
  Virtus sepulcrum condidit.
Terra marique victus hostis, Punico
  Lugubre mutavit sagum.
Aut ille centum nobilem Cretam urbibus,
  Ventis iturus non suis; 30
Exercitatas aut petit Syrtes Noto;
  Aut fertur incerto mari.
Capaciores affer huc, puer, scyphos,
  Et[y] Chia vina, aut Lesbia,
Vel, quod fluentem nauseam coerceat, 35
  Metire nobis Cæcubum.
Curam metumque Cæsaris rerum juvat
  Dulci Lyæo solvere.

---

[x] V. Africano. [y] B. aut.

EPOD. CAR. 10.

AD MÆVIUM POETAM.

MALA soluta navis exit alite,
  Ferens olentem Mævium.
Ut horridis utrumque verberes latus,
  Auster, memento, fluctibus.
Niger rudentes Eurus, inverso mari, 5
  Fractosque remos differat:
Insurgat Aquilo, quantus altis montibus
  Frangit trementes ilices:
Nec sidus atra nocte amicum appareat,
  Qua tristis Orion cadit: 10
Quietiore nec feratur æquore,
  Quam Graia victorum manus:
Quum Pallas us-to vertit iram ab Ilio
  In impiam Ajacis ratem.
O quantus instat navitis sudor tuis, 15
  Tibique pallor luteus,
Et illa non virilis ejulatio,
  Preces et aversum ad Jovem:
Ionius udo quum remugiens sinus
  Noto carinam ruperit! 20

Opima quod si præda curvo littore
  Porrecta[2] mergos juveris;
Libidinosus immolabitur caper,
Et agna Tempestatibus.

LIB. I. CAR. 3.

AD VIRGILIUM.

Sic te Diva potens Cypri,
  Sic fratres Helenæ, lucida sidera,
Ventorumque regat pater,
  Obstrictis aliis, præter Japyga,
Navis, quæ tibi creditum 5
  Debes Virgilium, finibus Atticis
Reddas incolumem, precor,
  Et serves animæ dimidium meæ.
Illi robur et æs triplex
  Circa pectus erat, qui fragilem truci 10
Commisit pelago ratem
  Primus, nec timuit præcipitem Africum
Decertantem Aquilonibus,
  Nec tristes Hyadas, nec rabiem Noti,
Quo non arbiter Adriæ 15
  Major, tollere seu ponere vult freta.

---

[2] B. Projecta.

Quem mortis timuit gradum,
  Qui rectis[a] oculis monstra natantia,
Qui vidit mare turgidum[b], et
  Infames scopulos alta Ceraunia?[c] 20
Nequicquam Deus abscidit
  Prudens Oceano dissociabili[d]
Terras, si tamen impiæ
  Non tangenda rates transiliunt vada.
Audax omnia perpeti 25
  Gens humana ruit per vetitum nefas:
Audax Japeti genus
  Ignem fraude mala gentibus intulit:
Post ignem ætheria domo
  Subductum macies et nova febrium 30
Terris incubuit cohors:
  Semotique prius tarda necessitas
Lethi corripuit gradum:
  Expertus vacuum Dædalus aëra
Pennis non homini datis: 35
  Perrupit Acheronta Herculeus labor.
Nil mortalibus arduum[e] est:
  Cœlum ipsum petimus stultitia; neque
Per nostrum patimur scelus
  Iracunda Jovem ponere fulmina. 40

---

[a] V. siccis. [b] B. turbidum. [c] B. & V. Acroceraunia.
[d] B. dissociabiles. [e] B. arduì.

LIB. I. CAR. 13.

AD LYDIAM.

Cum tu, Lydia, Telephi
  Cervicem roseam, et cerea[e] Telephi
Laudas brachia, væ, meum
  Fervens difficili bile tumet jecur.
Tunc nec mens mihi, nec color 5
  Certa sede manet[f]; humor et in genas
Furtim labitur, arguens,
  Quam lentis penitus macerer ignibus.
Uror, seu tibi candidos
  Turparunt humeros immodicæ mero 10
Rixæ, sive puer furens
  Impressit memorem dente labris notam.
Non, si me satis audias,
  Speres perpetuum, dulcia barbare
Lædentem oscula, quæ Venus 15
  Quinta parte sui nectaris imbuit.
Felices ter et amplius,
  Quos irrupta tenet copula, nec malis
Divulsus querimoniis
  Suprema citius solvet Amor die. 20

---

[e] B. lactea. [f] V. manent.

LIB. I. CAR. 19.

DE GLYCERA.

MATER sæva Cupidinum,
Thebanæque jubet me Semeles puer,
Et lascivia Licentia
Finitis animum reddere amoribus.
Urit me Glyceræ nitor
Splendentis Pario marmore purius:
Urit grata protervitas,
Et vultus nimium lubricus adspici.
In me tota ruens Venus
Cyprum deseruit; nec patitur Scythas,
Et versis animosum equis
Parthum dicere, nec quæ nihil attinent.
Hic vivum mihi cespitem, hic
Verbenas, pueri, ponite, turaque,
Bimi cum patera meri;
Mactata veniet lenior hostia.

LIB. I. CAR. 36.

AD POMPONIUM NUMIDAM.

Et ture et fidibus juvat
  Placare et vituli sanguine debito
Custodes Numidæ Deos,
  Qui nunc Hesperia sospes ab ultima
Caris multa sodalibus, 5
  Nulli plura tamen, dividit oscula,
Quum dulci Lamiæ: memor
  Actæ non alio rege puertiæ,
Mutatæque simul togæ:
  Cressa ne careat pulchra dies nota; 10
Neu promptæ modus amphoræ,
  Neu morem in Salium sit requies pedum;
Neu multi Damalis meri
  Bassum Threicia vincat amystide;
Neu desint epulis rosæ, 15
  Neu vivax apium, neu breve lilium.
Omnes in Damalin putres
  Deponent oculos; nec Damalis novo
Divelletur adultero,
  Lascivis ederis ambitiosior. 20

LIB. III. CAR. 9.

HORATII ET LYDIÆ DIALOGUS.

Hor. DONEC gratus eram tibi,
Nec quisquam potior brachia candidæ
Cervici juvenis dabat;
Persarum vigui rege beatior.
Lyd. Donec non alia[g] magis 5
Arsisti, neque erat Lydia post Chloën;
Multi Lydia nominis
Romana vigui clarior Ilia.
Hor. Me nunc Thressa Chloë regit,
Dulces docta modos et citharæ sciens: 10
Pro qua non metuam mori,
Si parcent animæ fata superstiti.
Lyd. Me torret face mutua
Thurini Calaïs filius Ornyti:[h]
Pro quo bis patiar mori, 15
Si parcent puero fata superstiti.
Hor. Quid? si prisca redit Venus,
Diductosque jugo cogit aheneo?
Si flava excutitur Chloë,
Rejectæque patet janua Lydiæ? 20

---

[g] B. aliam. [h] V. Ornithi.

Lyd. Quanquam sidere pulchrior
Ille est, tu levior cortice, et improbo
Iracundior Hadria,[i]
Tecum vivere amem, tecum obeam libens.

LIB. III. CAR. 15.

AD CHLORIN.

Uxor pauperis Ibyci,
Tandem nequitiæ pone[k] modum tuæ,
Famosisque laboribus:
Maturo propior desine funeri
Inter ludere virgines, 5
Et stellis nebulam spargere candidis.
Non, si quid Pholoën satis,
Et te, Chlori, decet; filia rectius
Expugnat juvenum domos,
Pulso Thyas[l] uti concita tympano. 10
Illam cogit amor Nothi
Lascivæ similem ludere capreæ:
Te lanæ prope nobilem
Tonsæ Luceriam, non citharæ decent,
Nec flos purpureus rosæ, 15
Nec poti, vetulam, fæce tenus cadi.

---

[i] V. Adria. [k] B. fige. [l] B. Thyias

LIB. III. CAR. 19.

AD TELEPHUM.

QUANTUM distat ab Inacho
Codrus, pro patria non timidus mori,
Narras et genus Æaci,
Et pugnata sacro bella sub Ilio;
Quo Chium pretio cadum 5
Mercemur, quis aquam temperet ignibus,
Quo præbente domum et quota
Pelignis caream frigoribus, taces.
Da lunæ propere novæ,
Da noctis mediæ, da, puer, auguris 10
Murenæ; tribus aut novem
Miscentor[m] cyathis pocula commodis.
Qui Musas amat impares,
Ternos ter cyathos attonibus petet
Vates: tres prohibet supra 15
Rixarum metuens tangere Gratia,
Nudis juncta sororibus.
Insanire juvat, cur Berecynthiæ
Cessant flamina tibiæ?
Cur pendet tacita fistula cum lyra? 20

---

[m] V. miscentur.

Parcentes ego dexteras
  Odi: sparge rosas; audiat invidus
Dementem strepitum Lycus,
  Et vicina seni non habitis Lyco.
Spissa te nitidum coma, 25
  Puro te similem, Telephe, vespero
Tempestiva petit Rhode:[n]
  Me lentus Glyceræ torret amor meæ.

LIB. III. CAR. 24.

IN AVAROS.

Intactis opulentior
  Thesauris Arabum et divitis Indiæ,
Cæmentis licet occupes
  Tyrrhenum omne tuis et mare Apulicum:
Si figit adamantinos 5
  Summis verticibus dira Necessitas
Clavos, non animum metu,
  Non mortis laqueis expedies caput.
Campestres melius Scythæ,
  Quorum plaustra vagas rite trahunt domos, 10
Vivunt, et rigidi Getæ:
  Immetata quibus jugera liberas

[n] V. Chloë.

Fruges et Cererem ferunt,
  Nec cultura placet longior annua:
Defunctumque laboribus 15
  Æquali recreat sorte vicarius.
Illic matre carentibus
  Privignis mulier temperat innocens:
Nec dotata regit virum
  Conjux, nec nitido fidit adultero: 20
Dos est magna parentium
  Virtus, et metuens alterius viri
Certo fœdere castitas,
  Et peccare nefas, aut pretium est mori.
O quisquis° volet impias 25
  Cædes, et rabiem tollere civicam,
Si quæret pater urbium
  Subscribi statuis, indomitam audeat
Refrænare licentiam,
  Clarus postgenitis, quatenus, heu! nefas, 30
Virtutem incolumem odimus,
  Sublatam ex oculis quærimus invidi.
Quid tristes querimoniæ,
  Si non supplicio culpa reciditur?
Quid leges, sine moribus 35
  Vanæ, proficiunt, si neque fervidis
Pars inclusa caloribus
  Mundi, nec Boreæ finitimum latus,

° B. quis quis.

Duratæque solo[p] nives,
Mercatorem abigunt? horrida callidi 40
Vincunt æquora navitæ.
Magnum pauperies opprobium jubet
Quidvis et facere et pati,
Virtutisque viam deserit[q] arduæ.
Vel nos in Capitolium, 45
Quo clamor vocat, et turba faventium,
Vel nos in mare proximum
Gemmas, et lapides, aurum et inutile,
Summi materiam[r] mali,
Mittamus, scelerum si bene pœnitet: 50
Erudenda Cupidinis
Pravi sunt elementa; et teneræ nimis
Mentes asperioribus
Formandæ[s] studiis. Nescit equo rudis
Hærere ingenuus puer, 55
Venarique timet; ludere doctior,
Seu Græco jubeas trocho;
Seu malis vetita legibus alea:
Cum perjura patris fides
Consortem socium fallat et hospitem,[t] 60
Indignoque pecuniam
Heredi properet. Scilicet improbæ
Crescunt divitiæ; tamen
Curtæ nescio quid semper abest rei.

---

[p] B. gelu. [q] B. deserere. [r] B. materiem.
[s] B. firmandæ. [t] V. hospites.

LIB. III. CAR. 25.

AD BACCHUM.

Quo me, Bacche, rapis tui
  Plenum? quæ nemora, aut quos agor in specus,
Velox mente nova? quibus
  Antris egregii Cæsaris audiar
Æternum meditans decus 5
  Stellis inserere, et concilio Jovis?
Dicam insigne, recens, adhuc
  Indictum ore alio. Non secus in jugis
Exsomnis[u] stupet Evias,
  Hebrum prospiciens, et nive candidam 10
Thracen, ac pede barbaro
  Lustratam Rhodopen. Ut[x] mihi devio
Ripas[y] et vacuum nemus
  Mirari libet! O Naïadum potens,
Baccharumque valentium 15
  Proceras manibus vertere fraxinos;
Nil parvum aut humili modo,
  Nil mortale loquar. Dulce periculum est,
O Lenæe! sequi Deum
  Cingentem viridi tempora pampino. 20

---

[u] B. Edonis. [x] B. ac.
[y] B. Rivos. Muretus, Faber, et D. Heinsius, Rupes.

LIB. III. CAR. 28.

AD LYDEN.

Festo quid potius die
Neptuni faciam?[a] prome reconditum,
Lyde strenua Cæcubum,
Munitæque adhibe vim sapientiæ.
Inclinare meridiem 5
Sentis; ac, veluti stet volucris dies,
Parcis deripere horreo
Cessantem Bibuli consulis amphoram.
Nos cantabimus invicem
Neptunum, et virides Nereidum comas: 10
Tu curva recines Lyra
Latonam, et celeris spicula Cynthiæ
Summo carmine, quæ Cnidon
Fulgentesque tenet Cycladas, et Paphon[b]
Junctis visit oloribus; 15
Dicetur merita Nox quoque nænia.

---

[a] B. facias. [b] B. Paphum.

LIB. IV. CAR. I.

AD VENEREM.

Intermissa, Venus, diu
  Rursus bella moves? parce, precor, precor,
Non sum, qualis eram bonæ
  Sub regno Cinaræ. Desine dulcium
Mater sæva Cupidinum, 5
  Circa lustra decem flectere mollibus
Jamdudum imperiis: abi,
  Quo blandæ juvenum te revocant preces.
Tempestivius in domum [c]
  Pauli, perpetuis ales oloribus 10
Comessabere Maximi,
  Si torrere jecur quæris idoneum.
Namque et nobilis, et decens,
  Et pro solicitis non tacitus reis,
Et centum puer artium, 15
  Late signa feret militiæ tuæ.
Et quandoque potentior
  Largis [d] muneribus riserit æmuli,
Albanos prope te lacus
  Ponet marmoream, sub trabe citrea. 20

---

[c] V. domo. [d] V. largi.

Illic plurima naribus
  Duces thura, lyræque[e] et Berecynthiæ[f]
Delectabere tibiæ[g]
  Mistis carminibus, non sine fistula.
Illic bis pueri die 25
  Numen cum teneris virginibus tuum
Laudantes, pede candido
  In morem Salium ter quatient humum.
Me nec fœmina, nec puer
  Jam, nec spes animi credula mutui 30
Nec certare juvat mero:
  Nec vincire novis tempore floribus.
Sed cur, heu Ligurine, cur
  Manat rara meas lacryma per genas!
Cur facunda parum decoro 35
  Inter verba cadit lingua silentio!
Nocturnis[h] ego somniis
  Jam captum teneo, jam volucrem sequor
Te par gramina Martii
  Campi, te per aquas, dure, volubiles. 40

---

[e] B. lyraque.
B. tibia.
[f] B. Berecythia.
[h] V. Nocturnis te ego.

LIB. IV. CAR. 3.

Quem tu, Melpomene, semel
Nascentem placido lumine videris,
Illum non labor Isthmius
Clarabit pugilem, non equus impiger
Curru ducet Achaico 5
Victorem, neque res bellica Deliis
Ornatum foliis ducem,
Quod regum tumidas contuderit minas,
Ostendet Capitolio:
Sed quæ Tibur aquæ fertile perfluunt, 10
Et spissæ nemorum comæ,
Fingent Æolio carmine nobilem.
Romæ principis urbium
Dignatur soboles inter amabiles
Vatum ponere me choros; 15
Et jam dente minus mordeor invido.
O, testudinis aureæ
Dulcem quæ strepitum, Pieri, temperas;
O, mutis quoque piscibus
Donatura cycni, si libeat, sonum! 20
Totum muneris hoc tui est,
Quod monstror digito prætereuntium
Romanæ fidicen lyræ:
Quod spiro, et placeo, si placeo, tuum est.

LIB. I. CAR. 2.

AD AUGUSTUM CÆSAREM.

JAM satis terris nivis atque diræ
Grandinis misit Pater, et rubente
Dextera sacras jaculatus arces
Terruit urbem,
Terruit gentes, grave ne rediret 5
Sæculum Pyrrhæ, nova monstra questæ,
Omne quum Proteus pecus egit altos
Visere montes,
Piscium et summa genus hæsit ulmo,
Nota quæ sedes fuerat columbis, 10
Et superjecto pavidæ natarunt
Æquore damæ.
Vidimus flavum Tiberim, retortis
Æquore Etrusco violenter undis,
Ire dejectum monumenta regis 15
Templaque Vestæ,
Iliæ dum se nimium querenti
Jactat ultorem, vagus et sinistra
Labitur ripa, Jove non probante, uxorius amnis. 20

Audiet cives acuisse ferrum,
Quo graves Persæ melius perirent;
Audiet pugnas vitio parentum
Rara juventus.
Quem vocet Divum populus ruentis 25
Imperî rebus? prece qua fatigent
Virgines sanctæ minus audientem
Carmina Vestam?
Cui dabit partes scelus expiandi
Jupiter? tandem venias, precamur, 30
Nube candentes humeros amictus
Augur Apollo.
Sive tu mavis, Erycina ridens,
Quam jocus circumvolat et Cupido;
Sive neglectum genus et nepotes 35
Respicis, auctor
Heu! nimis longo satiate ludo,
Quem juvat clamor galeæque leves,
Acer et Marsi[1] peditis cruentum
Vultus in hostem: 40
Sive mutata juvenem figura
Ales in terris imitaris almæ
Filius Maiæ, patiens vocari
Cæsaris ultor;

---

[1] B. scribit Marsi, at notandum est nostrum non animo sed vultu tantum feroces Mauros depingere. V. Mauri.

Serus in cœlum redeas, diuque 45
Lætus intersis populo Quirini,
Neve te nostris vitiis iniquum
Ocior aura
Tollat; hic magnos potius triumphos,
Hic ames dici pater atque Princeps, 50
Neu sinas Medos equitare inultos
Te Duce, Cæsar.

LIB. I. CAR. 10.

HYMNUS AD MERCURIUM.

Mercuri facunde, nepos Atlantis,
Qui feros cultus hominum recentum
Voce formasti catus, et decoræ
More palæstræ:
Te canam, magni Jovis et Deorum 5
Nuncium, curvæque lyræ parentem;
Callidum, quidquid placuit, jocoso
Condere furto.
Te, boves olim nisi reddidisses
Per dolum amotas, puerum minaci 10
Voce dum terret, viduus pharetra
Risit Apollo.

Quin et Atridas, duce te, superbos,
Ilio dives Priamus relicto,
Thessalosque ignes, et iniqua Trojæ 15
Castra fefellit.
Tu pias lætis animas reponis
Sedibus, virgaque levem coerces
Aurea turbam, Superis Deorum
Gratus et imis. 20

LIB. I. CAR. 12.

AD AUGUSTUM.

Quem virum aut heroa lyra vel acri
Tibia sumis[1] celebrare, Clio?
Quem Deum? cujus recinet jocosa
Nomen Imago,
Aut in umbrosis Heliconis oris, 5
Aut super Pindo, gelidove in Hæmo?
Unde vocalem temere insecutæ
Orphea sylvæ,
Arte materna rapidos morantem
Fluminum lapsus, celeresque ventos, 10
Blandum et auritas fidibus canoris
Ducere quercus.

[1] V. sumes.

Quid prius dicam solitis Parentis
Laudibus? qui res hominum ac Deorum,
Qui mare ac[k] terras, variisque mundum 15
Temperat horis.
Unde nil majus generatur ipso,
Nec viget quicquam simile aut secundum;
Proximos illi tamen occupavit
Pallas honores.[l] 20
Præliis audax neque te silebo
Liber, et sævis inimica virgo
Belluis; nec te, metuende, certa
Phœbe sagitta.
Dicam et Alciden, puerosque Ledæ, 25
Hunc equis, illum superare pugnis,
Nobilem; quorum simul alba nautis
Stella refulsit,
Defluit saxis agitatus humor;
Concidunt venti, fugiuntque nubes; 30
Et minax, (nam sic voluere[m]) ponto
Unda recumbit.
Romulum post hos prius, an quietum
Pompilî regnum memorem, an superbos
Tarquinî fasces, dubito, an Catonis 35
Nobile lethum.

---

[k] V. et.

[l] B. Pallas honores Præliis audax. Notæ sunt Bacchi de Indis victoriæ.

[m] B. sic Dii voluere. V. quod sic voluere.

Regulum, et Scauros animæque magnæ
Prodigum[n] Paulum, superante Pœno,
Gratus insigni referam Camœna,
Fabriciumque. 40
Hunc, et incomptis Curium capillis,
Utilem bello tulit, et Camillum,
Sæva paupertas et avitus apto
Cum lare fundus.
Crescit, occulto velut arbor ævo, 45
Fama Marcelli; micat inter omnes
Julium sidus, velut inter ignes
Luna minores.
Gentis humanæ pater atque custos,
Orte Saturno, tibi cura magni 50
Cæsaris fatis data; tu secundo
Cæsare regnes.
Illi, seu Parthos Latio imminentes
Egerit justo domitos triumpho,
Sive subjectos Orientis oris[o] 55
Seras et Indos:
Te minor latum reget æquus orbem;
Tu gravi curru quaties Olympum;
Tu parum castis inimica mittes
Fulmina lucis. 60

---

[n] B. Prod. Pœn. sup. Paulum, utpote ποιητικωτερον.
[o] B. oræ.

LIB. I. CAR. 20.

AD MÆCENATEM.

Vile potabis modicis Sabinum
Cantharis, Græcâ quod ego ipse testa
Conditum levi, datus in theatro.
    Cum tibi plausus,
Care[p] Mæcenas, eques, ut paterni 5
Carminis ripæ, simul et jocosa
Redderet laudes tibi Vaticani
    Montis Imago.
Cæcubum et prælo domitam Caleno
Tu bibes uvam; mea nec Falernæ 10
Temperant vites, neque Formiani
    Pocula colles.

---

[p] B. Clare. Cum recte nostrum pro familiaritatis jure care Mæcenas uti fatetur Bentleius, reputandum est opus fuisse Pyrrichio ut impleret metrum, et unde melius quam eques occurreret?

LIB. I. CAR. 22.

AD FUSCUM ARISTIUM.

INTEGER vitæ, scelerisque purus
Non eget Mauris jaculis neque arcu,
Nec venenatis gravida sagittis,
    Fusce, pharetra;
Sive per Syrtes iter æstuosas, 5
Sive facturus per inhospitalem
Caucasum, vel quæ loca fabulosus
    Lambit Hydaspes.
Namque me silva lupus in Sabina,
Dum meam canto Lalagen, et ultra 10
Terminum curis vagor expeditus,
    Fugit inermem:
Quale portentum neque militaris
Daunia in latis alit æsculetis,
Nec Jubæ tellus generat leonum 15
    Arida nutrix.
Pone me pigris ubi nulla campis
Arbor æstiva recreatur aura;
Quod latus mundi nebulæ malusque
    Jupiter urget. 20

Pone sub curru nimium propinqui
Solis, in terra domibus negata,
Dulce ridentem Lalagen amabo,
Dulce loquentem.

LIB. I. CAR. 25.

AD LYDIAM.

PARCIUS junctas quatiunt fenestras
Ictibus crebris juvenes protervi:
Nec tibi somnos adimunt, amatque
Janua limen
Quæ prius multum faciles movebat 5
Cardines, audis minus et minus jam,
ME TUO longas[q] pereunte noctes
Lydia dormis?
Invicem mœchos anus arrogantes
Flebis in solo levis angiportu, 10
Thracio bacchante magis sub inter-
lunia vento,

---

[q] Longam noctem. Paucioribus certe amatoribus obsessum erat Lydiæ limen, at vix credibile est una tantum nocte fores pulsaturos eos qui prius intromissi fuerant. Quibuslibet forsan amica maturior annis placuerit.

Cum tibi flagrans amor, et libido
Quæ solet matres furiare equorum,
Sæviet circa jecur ulcerosum; 15
Non sine questu,
Læta quod pubes edera virenti[r]
Gaudeat, pulla magis atque myrto;
Aridas frondis hiemis sodali
Dedicet Euro.[s] 20

LIB. I. CAR. 30.

AD VENEREM.

O Venus regina Gnidi[t] Paphique
Sperne dilectam Cypron, et vocantis
Thure te multo Glyceræ decoram
Transfer in ædem.
Fervidus tecum puer, et solutis 5
Gratiæ zonis, properentque Nymphæ
Et parum comis sine te Juventas
Mercuriusque.

---

[r] B. virente. Lamb., Tor., Tan., Fab., et Dac., virenti.
[s] V. Hebro. [t] B. Cnidi.

LIB. I. CAR. 32.

AD LYRAM.

Poscimur[u], si quid vacui sub umbra[x]
Lusimus tecum, quod et hunc in annum
Vivat et plures, age, dic Latinum.
Barbite, carmen
Lesbio primum modulate civi: 5
Qui ferox bello, tamen inter arma
Sive jactatam religarat udo
Littore navem;
Liberum et Musas Veneremque et illi
Semper hærentem puerum canebat, 10
Et Lycum nigris oculis nigroque
Crine decorum.
O decus Phœbi, et dapibus supremi
Grata testudo Jovis, ô laborum
Dulce lenimen, mihi cunque salve 15
Rite vocanti.

---

[u] V. poscimus. [x] B. antro.

LIB. I. CAR. 38.

AD PUERUM.

PERSICOS odi, puer, apparatus;
Displicent nexæ philyra coronæ:
Mitte sectari, rosa quo locorum
Sera moretur.
Simplici myrto nihil allabores 5
Sedulus curo[y]; neque te ministrum
Dedecet myrtus, neque me sub arctâ
Vite bibentem.

LIB. II. CAR. 2.

AD CRISPUM SALLUSTIUM.

NULLUS argento color est, avaris
Abdito[z] terris; inimice lamnæ
Crispe Sallusti, nisi temperato
Splendeat usu.

---

[y] V. cura. [z] V. abditæ.

Vivet extento Proculeius ævo, 5
Notus in fratres animi paterni:
Illum aget penna metuente solvi
Fama superstes.
Latius regnes, avidum domando
Spiritum, quam si Libyam remotis 10
Gadibus jungas, et uterque Pœnus
Serviat uni.
Crescit indulgens sibi dirus hydrops:
Nec sitim pellit, nisi causa morbi
Fugerit venis, et aquosus albo 15
Corpore languor.
Redditum Cyri solio Phraatem,
Dissidens plebi numero beatorum
Eximit virtus, populumque falsis
Dedocet uti 20
Vocibus; regnum et diadema tutum
Deferens uni, propriamque laurum
Quisquis ingentes oculo irretorto
Spectat acervos.

LIB. II. CAR. 4.

AD XANTHIAM.

Ne sit ancillæ tibi amor pudori,
Xanthia Phoceu; prius insolentem
Serva Briseïs niveo colore
Movit Achillem:
Movit Ajacem Telamone natum 5
Forma captivæ dominum Tecmessæ:
Arsit Atrides medio in triumpho
Virgine rapta:
Barbaræ postquam cecidere turmæ
Thessalo victore, et ademtus Hector 10
Tradidit fessis leviora tolli
Pergama Graiis.
Nescias an te generum beati
Phillidis flavæ decorent parentes:
Regium certe genus et Penates 15
Mœret iniquos.
Crede non illam tibi de scelesta
Plebe dilectam[a]: neque sic fidelem
Sic lucro aversam potuisse nasci
Matre pudenda. 20

---

[a] V. delectam.

Brachia et vultum teretesque suras
Integer laudo; fuge suspicari
Cujus octavum trepidavit ætas
Claudere[b] lustrum.

LIB. II. CAR. 6.

AD SEPTIMIUM.

Septimi Gades aditure mecum, et
Cantabrum indoctum juga ferre nostra et
Barbaras Syrtes, ubi Maura semper
Æstuat unda;
Tibur Argeo positum colono 5
Sit meæ sedes utinam senectæ:
Sit modus lasso maris et viarum
Militiæque.
Unde si Parcæ prohibent iniquæ,
Dulce pellitis ovibus Galesi 10
Flumen et regnata petam Laconi
Rura Phalantho.
Ille terrarum mihi præter omnes
Angulus ridet, ubi non Hymetto
Mella decedunt, viridique certat 15
Baccha Verafro.

---

[b] B. condere.

Ver ubi longum tepidasque præbet
Jupiter brumas et amicus[c] Aulon[d]
Fertili[e] Baccho minimum Falernis
Invidet uvis. 20
Ille te mecum locus et beatæ
Postulant arces; ibi tu calentem
Debita sparges lacrima favillam
Vatis amici.

LIB. II. CAR. 8.

AD BARINEN.

Ulla si juris tibi pejerati
Pœna, Barine, nocuisset unquam;
Dente si nigro fieres vel uno
Turpior ungui
Crederem: sed tu, simul obligasti 5
Perfidum votis caput, enitescis
Pulchrior multo, juvenumque prodis
Publica cura.

---

[c] B. apricus.

[d] Nobilis et lanis, et felix vitibus, Aulon
Det pretiosa tibi vellera, vina mihi.
Martial. lib. 13., epig. 125.

[e] B. fertilis.

Expedit matris cineres opertos
Fallere, et toto taciturna noctis 10
Signa cum cœlo, gelidaque Divos
Morte carentes.
Ridet hoc, inquam, Venus ipsa, rident
Simplices Nymphæ, ferus et Cupido
Semper ardentes acuens sagittas 15
Cote cruenta.
Adde, quod pubes tibi crescit omnis,
Servitus crescit nova; nec priores
Impiæ tectum dominæ relinquunt
Sæpe minati. 20
Te suis matres metuunt juvencis,
Te senes parci, miseræque nuper
Virgines nuptæ, tua ne retardet
Aura maritos.

LIB. II. CAR. 10.

AD LICINIUM.

Rectius vives, Licini, neque altum
Semper urgendo, neque, dum procellas
Cautus horrescis, nimium premendo
Littus iniquum.

Aureum quisquis mediocritatem 5
Diligit, tutus caret obsoleti
Sordibus tecti, caret invidenda
Sobrius aula.
Sæpius ventis agitatur ingens
Pinus: et celsæ graviore casu 10
Decidunt turres, feriuntque summos
Fulgura[f] montes.
Sperat infestis, metuit secundis
Alteram sortem bene præparatum
Pectus; informes hiemes reducit 15
Jupiter, idem
Summovet; non si male nunc, et olim
Sic erit, quondam cithara[g] tacentem
Suscitat musam, neque semper arcum
Tendit Apollo. 20
Rebus angustis animosus atque
Fortis appare; sapienter idem
Contrahes vento nimium secundo
Turgida vela.

---

[f] V. fulmina. [g] B. citharæ.

LIB. II. CAR. 16.

AD GROSPHUM.

OTIUM Divos rogat in patenti[h]
Prensus Ægæo, simul atra nubes
Condidit lunam, neque certa fulgent
Sidera nautis:
Otium bello furiosa Thrace, 5
Otium Medi pharetra decori,
Grosphe, non gemmis neque purpura venale, neque[i] auro.
Non enim gazæ neque consularis
Submovet lictor miseros tumultus 10
Mentis, et curas laqueata circum
Tecta volantes.
Vivitur parvo bene, cui paternum
Splendet in mensa tenui salinum:
Nec leves somnos timor, aut cupido 15
Sordidus aufert.
Quid brevi fortes jaculamur ævo
Multa? quid terras alio calentes
Sole mutamus? patriæ quis exul
Se quoque fugit? 20

---

[h] B. patente. [i] V. et B. nec.

Scandit æratas vitiosa naves
Cura, nec turmas equitum relinquit,
Ocior cervis, et agente nimbos
Ocior Euro.
Lætus in præsens animus, quod ultra est, 25
Oderit curare, et amara lento[1]
Temperet risu. Nihil est ab omni
Parte beatum.
Abstulit clarum cita mors Achillem:
Longa Tithonum minuit senectus 30
Et mihi forsan tibi quod negarit
Porriget hora.
Te greges centum Siculæque circum
Mugiunt vaccæ; mihi tollit hinnitum
Apta quadrigis equa; te bis Afro 35
Murice tinctæ
Vestiunt lanæ; mihi parva rura, et
Spiritum Graiæ tenuem Camœnæ
Parca non mendax dedit, et malignum
Spernere vulgus. 40

---

[1] B. Forte leni. V. læto.

LIB. III. CAR. 8.

AD MÆCENATEM.

MARTIIS cœlebs quid agam Calendis,
Quid velint flores, et acerra thuris
Plena miraris, positusque carbo in
Cespite vivo,
Docte sermones utriusque linguæ. 5
Voveram dulces epulas et album
Libero caprum, prope funeratus
Arboris ictu.
Hic dies anno redeunte festus
Corticem astrictum pice dimovebit 10
Amphoræ fumum bibere institutæ
Consule Tullo.
Sume, Mæcenas, cyathos amici
Sospitis centum, et vigiles lucernas
Perfer in lucem: procul omnis esto 15
Clamor et ira.
Mitte civiles super urbe curas:
Occidit Daci Cotisonis agmen:
Medus infestus[k] sibi luctuosis[l]
Dissidet armis. 20

---

[k] B. infestis. [l] B. luctuosus.

Servit Hispanæ vetus hostis oræ,
Cantaber, sera domitus catena:
Jam Scythæ laxo meditantur arcu
Cedere campis.
Negligens, ne qua populus laboret, 25
Parce privatus nimium cavere:
Dona præsentis rape[m] lætus horæ, et
Linque severa.

LIB. III. CAR. 11.

AD MERCURIUM.

Mercuri, (nam te docilis magistro
Movit Amphion lapides canendo,)
Tuque testudo, resonare septem
Callida nervis.
Nec loquax olim, neque grata, nunc et 5
Divitum mensis et amica templis:
Dic modos, Lyde quibus obstinatas
Applicet aures;
Quæ, velut latis equa trima campis,
Ludit exsultim, metuitque tangi, 10

---

[m] B. cape.

Nuptiarum expers, et adhuc protervo
Cruda marito.
Tu potes tigres comitesque sylvas
Ducere, et rivos celeres morari.
Cessit immanis tibi blandienti 15
Janitor aulæ,
Cerberus: quamvis furiale centum
Muníant angues caput ejus [n], atque
Spiritus teter saniesque manet
Ore trilingui. 20
Quin et Ixion Tityosque vultu
Risit invito: stetit urna paulum
Sicca, dum grato Danaï puellas
Carmine mulces.
Audiat Lyde scelus atque notas 25
Virginum pœnas, et inane lymphæ
Dolium fundo pereuntis imo,
Seraque fata,
Quæ manent culpas etiam sub Orco.
Impiæ, nam quid potuere majus? 30
Impiæ sponsos potuere duro
Perdere ferro.
Una de multis, face nuptiali
Digna, perjurum fuit in parentem
Splendide mendax, et in omne virgo 35
Nobilis ævum.

---

[n] B. Forte exeatque.

Surge, quæ dixit juveni marito,
Surge, ne longus tibi somnus, unde
Non times, detur; socerum et scelestas
Falle sorores; 40
Quæ, velut nactæ vitulos leænæ,
Singulos, eheu! lacerant. Ego illis
Mollior, nec te feriam, neque[o] intra
Claustra tenebo.
Me pater sævis oneret catenis, 45
Quod viro clemens misero peperci;
Me vel extremos Numidarum in agros
Classe releget.
I, pedes quo te rapiunt et auræ,
Dum favet nox et Venus; i secundo 50
Omine; et nostri memorem sepulchro
Scalpe[p] querelam.

---

[o] V. nec. [p] B. sculpe.

LIB. III. CAR. 14.

DE REDITU AUGUSTI.

Herculis ritu, modo dictus, ô plebs,
Morte venalem petiisse laurum
Cæsar, Hispana repetit Penates
Victor ab ora.
Unico gaudens mulier marito 5
Prodeat, justis operata Divis;[q]
Et soror clari ducis; et decoræ
Supplice vitta
Virginum matres, juvenumque nuper
Sospitum: vos ô pueri, et puellæ 10
Jam virum expertæ[r], male ominatis[s]
Parcite verbis.
Hic dies vere mihi festus atras
Eximet curas; ego nec tumultum,
Nec mori per vim metuam, tenente 15
Cæsare terras.
I, pete unguentum, puer, et coronas,
Et cadum Marsi memorem duelli:
Spartacum si qua potuit vagantem
Fallere testa. 20

[q] B. castis oper. sacris. [r] B. et V. expertæ. [s] B. inominatis.

Dic et argutæ properet Neæræ
Myrrheum nodo cohibere crinem:
Si per invisum mora janitorem
Fiet, abito.
Lenit albescens animos capillus 25
Litium et rixæ cupidus protervæ:
Non ego hoc ferrem, calidus juventa,
Consule Planco.

LIB. III. CAR. 18.

AD FAUNUM.

Faune, Nympharum fugientum amator,
Per meos fines et aprica rura
Lenis incedas, abeasque parvis
Æquus alumnis:
Si tener pleno cadit hædus anno, 5
Larga nec desunt Veneris sodali
Vina crateræ; vetus ara multo
Fumat odore:
Ludit herboso pecus omne campo,
Quum tibi Nonæ redeunt Decembres: 10
Festus in pratis vacat otioso
Cum bove pagus:

Inter audaces lupus errat agnos;
Spargit agrestes tibi sylva frondes:
Gaudet invisam pepulisse fossor 15
Ter pede terram.

LIB. III. CAR. 20.

AD PYRRHUM.

Non vides, quanto moveas periclo,
Pyrrhe, Gætulæ catulos leænæ?
Dura post paulo fugies inaudax
Prælia raptor.
Quum per obstantes juvenum catervas 5
Ibit insignem repetens Nearchum,
Grande certamen, tibi præda cedat
Major, an illi.
Interim, dum tu celeres sagittas
Promis, hæc dentes acuit timendos: 10
Arbiter pugnæ posuisse nudo
Sub pede palmam
Fertur, et leni recreare vento
Sparsum odoratis humerum capillis:
Qualis aut Nireus fuit aut aquosa 15
Raptus ab Ida.

LIB. III. CAR. 22.

IN DIANAM.

Fontium custos nemorumque, Virgo,
Quæ laborantes utero puellas
Ter vocata audis, adimisque letho,
Diva triformis:
Imminens villæ tua pinus esto: 5
Quam per exactos ego lætus annos
Verris obliquum meditantis ictum
Sanguine donem.

LIB. III. CAR. 27.

AD GALATÆAM.

Impios parræ recinentes omen
Ducat, et prægnans canis, aut ab agro
Rava decurrens lupa Lanuvino
Fætaque vulpes:
Rumpat[a] et serpens iter institutum, 5
Si per obliquum similis sagittæ
Terruit mannos; ego cui timebo,
Providus auspex?

---

[a] B. rumpit.

Antequam stantes repetat paludes
Imbrium divina avis imminentum, 10
Oscinem corvum prece suscitabo
Solis ab ortu.
Sis licet felix, ubicumque mavis,
Et memor nostri, Galatæa, vivas;
Teque nec lævus vetet[t] ire picus, 15
Nec vaga cornix.
Sed vides, quanto trepidet tumulta
Pronus Orion? ego quid sit ater
Adriæ[u] novi, sinus, et quid albus
Peccet Iapyx. 20
Hostium uxores puerique cæcos
Sentiant motus orientis Austri, et
Æquoris nigri fremitum, et trementes
Verbere ripas.
Sic et Europe niveum doloso 25
Credidit tauro latus, et[x] scatentem
Belluis pontum mediasque fraudes
Palluit audax.
Nuper in pratis studiosa florum, et
Debitæ Nymphis opifex coronæ, 30
Nocte sublustri nihil astra præter
Vidit et undas.
Quæ simul centum tetigit potentem
Oppidis Creten, Pater ô, relictum.

---

[t] B. vetat. [u] B. Hadriæ. [x] B. ad.

Filiæ nomen, pietasque, dixit, 35
Victa furore!
Unde? quo veni? levis una mors est
Virginum culpæ. Vigilans ne ploro
Turpe commissum? an vitiis[y] carentem
Ludit Imago 40
Vana, quæ porta fugiens eburna
Somnium ducit? meliusne fluctus
Ire per longos fuit, an recentes
Carpere flores?
Si quis infamem mihi nunc juvencum 45
Dedat iratæ! lacerare ferro, et
Frangere enitar modo multum amati
Cornua monstri.[z]
Impudens liqui patrios Penates;
Impudens Orcum moror! ô Deorum 50
Siquis hæc audis, utinam inter errem
Nuda leones!
Antequam turpis macies decentes
Occupet malas, teneræque succus
Defluat prædæ, speciosa quæro 55
Pascere tigres.
Vilis Europe, pater urget absens:
Quid mori cessas? potes hac ab orno
Pendulum zona bene te secuta[a]
Lædere[b] collum. 60

---

[y] B. vitio. [z] V. tauri. [a] B. secutæ. [b] B elidere.

Sive te rupes et acuta letho
Saxa delectant, age, te procellæ
Crede veloci; nisi herile mavis
Carpere pensum,
Regius sanguis, dominæque tradi 65
Barbaræ, pellex. Aderat querenti
Perfidum ridens Venus, et remisso
Filius arcu.
Mox, ubi lusit satis, Abstineto,
Dixit, irarum calidæque rixæ, 70
Quum[a] tibi invisus laceranda reddet
Cornua taurus.
Uxor invicti Jovis esse nescis?
Mitte singultus; bene ferre magnam
Disce fortunam; tua sectus orbis 75
Nomina ducet.

---

[a] Forte Jam.

LIB. IV. CAR. 2.

AD ANTONIUM JULUM.

PINDARUM quisquis studet æmulari
Jule, ceratis ope Dædalea
Nititur pennis, vitreo daturus
Nomina ponto.
Monte decurrens velut amnis, imbres 5
Quem super notas aluere ripas,
Fervet, immensusque ruit profundo
Pindarus ore:
Laurea donandus Apollinari,
Seu per audaces nova dithyrambos 10
Verba devolvit, numerisque fertur
Lege solutis:
Seu Deos regesque[d] canit, Deorum
Sanguinem, per quos cecidere justa
Morte Centauri; cecidit tremendæ 15
Flamma Chimæræ:
Sive, quos Elea domum reducit
Palma cœlestes; pugilemve equumve
Dicit, et centum potiore signis
Munere donat: 20

---

[d] B. regesve.

Flebili sponsæ juvenemve raptum
Plorat; et vires animumque moresque
Aureos deducit in astra, nigroque
Invidet Orco.
Multa Dircæum levat aura cycnum 25
Tendit, Antoni, quoties in altos
Nubium tractus; ego apis matinæ
More modoque,
Grata carpentis thyma per laborem
Plurimum circa nemus uvidique 30
Tiburis ripas[e] operosa parvus
Carmina fingo.
Concines majora poëta plectro
Cæsarem, quandoque trahet feroces
Per sacrum clivum, merita decorus 35
Fronde Sigambros:
Quo nihil majus meliusve terris
Fata donavere bonique Divi,
Nec dabunt, quamvis redeant in aurum
Tempora priscum. 40
Concines lætosque dies, et urbis
Publicum ludum super impetrato
Fortis Augusti reditu, forumque
Litibus orbum.
Tum meæ, si quid loquar[f] audiendum 45
Vocis accedet bona pars, et ô Sol

---

[e] B. rivos. [f] V. loquor.

Pulcher, ô laudande, canam recepto
    Cæsare felix.
Tuque procedis[5], Io triumphe,
Non semel dicemus, Io triumphe, 50
Civitas omnis, dabimusque Divis
    Thura benignis.
Te decem tauri totidemque vaccæ
Me tener solvet vitulus, relicta
Matre qui largis juvenescit herbis 55
    In mea vota:
Fronte curvatos imitatus ignes
Tertium lunæ referentis ortum,
Qua notam duxit, niveus videri,
    Cætera fulvus. 60

---

[5] B. Isque dum procedit.

LIB. IV. CAR. 6.

AD APOLLINEM.

Dive, quem proles Niobæa magnæ
Vindicem linguæ, Tityosque raptor
Sensit, et Trojæ prope victor altæ
Pthius Achilles,
Cæteris major, tibi miles impar; 5
Filius quamvis Thetidis marinæ
Dardanas turres quateret tremenda
Cuspide pugnax.
Ille mordaci velut icta ferro
Pinus, aut impulsa cupressus Euro, 10
Procidit late, posuitque collum in
Pulvere Teucro.
Ille non inclusus equo Minervæ
Sacra mentito, male feriatos
Troas et lætam Priami choreis 15
Falleret aulam:
Sed palam captis gravis heu! nefas heu!
Nescios fari pueros Achivis
Ureret flammis, etiam latentes[h]
Matris in alvo: 20

---

[h] B. latentem.

Ni tuis victus[1] Venerisque gratæ
Vocibus, Divûm Pater annuisset
Rebus Æneæ potiore ductos
Alite muros.
Doctor argutæ fidicen Thaliæ, 25
Phœbe, qui Xantho lavis amne crines,
Dauniæ defende decus Camœnæ,
Levis Agyieu.
Spiritum Phœbus mihi, Phœbus artem
Carminis, nomenque dedit poetæ: 30
Virginum primæ puerique claris
Patribus orti.
Deliæ tutela Deæ fugaces
Lyncas et cervos cohibentis arcu
Lesbium servate pedem meique 35
Pollicis ictum:
Rite Latonæ puerum canentes,
Rite crescentem face Noctilucam,
Prosperam frugum, celeremque pronos
Volvere menses. 40
Nupta jam dices; Ego Diis amicum
Sæculo festas referente luces
Reddidi carmen, docilis modorum
Vatis Horatî.

---

[1] B. flexus.

LIB. IV. CAR. 11.

AD PHYLLIDEN.

Est mihi nonum superantis annum
Plenus Albani cadus, est in horto,
Phylli, nectendis apium coronis:
Est ederæ vis
Multa, qua crines religata fulges: 5
Ridet argento domus, ara castis
Vincta verbenis avet immolato
Spargier agno:
Cuncta festinat manus, huc et illuc
Cursitant mixtæ pueris puellæ: 10
Sordidum flammæ trepidant rotantes
Vertice fumum.
Ut tamen noris quibus advoceris
Gaudiis, idus tibi sunt agendæ,
Qui dies mensem Veneris marinæ 15
Findit Aprilem.
Jure solennis mihi, sanctiorque
Pene natali proprio, quod ex hac
Luce Mæcenas meus affluentes
Ordinat annos. 20

Telephum, quem tu petis, occupavit,
Non tuæ sortis juvenem puella
Dives et lasciva, tenetque grata
Compede vinctum.
Terret ambustus Phaëton avaras 25
Spes, et exemplum grave præbet ales
Pegasus, terrenum equitem gravatus
Bellerophonten,
Semper, ut te digna sequare, et ultra
Quam licet sperare nefas putando, 30
Disparem vites; Age, jam meorum
Finis amorum,
Non enim posthac alia calebo
Femina, condisce modos amanda
Voce quos reddas: minuentur atræ 35
Carmine curæ.

CARMEN SÆCULARE.

Phœbe, silvarumque potens Diana,
Lucidum cœli decus, ô colendi
Semper et culti, date quæ precamur
Tempore sacro:

Quo Sibyllini monuere versus, 5
Virgines lectas puerosque castos
Diis, quibus septem placuere colles,
Dicere carmen.
Alme Sol, curru nitido diem qui
Promis et celas, aliusque et idem 10
Nasceris, possis nihil urbe Roma
Visere majus.
Rite maturos aperire partus
Lenis Ilithyia, tuere matres:
Sive tu Lucina probas vocari, 15
Seu Genitalis.[k]
Diva, producas sobolem, Patrumque
Prosperes decreta super jugandis
Feminis, prolisque novæ feraci
Lege marita: 20
Certus undenos decies per annos
Orbis ut cantus referatque ludos,
Ter die claro totiesque grata
Nocte frequentes.
Vosque veraces cecinisse Parcæ 25
Quod semel dictum stabilis per ævum[l]
Terminus servet, bona jam peractis
Jungite fata.

---

[k] B. Genetyllis.
[l] V. stabilisque rerum.

Fertilis frugum pecorisque tellus
Spicea donet Cererem corona: 30
Nutriant fœtus et aquæ salubres
Et Jovis auræ,
Condito mitis placidusque telo
Supplices audi pueros, Apollo,
Siderum Regina bicornis, audi, 35
Luna, puellas.
Roma si vestrum est opus, Iliæque
Littus Etruscum tenuere turmæ,
Jussa pars mutare lares et urbem
Sospite cursu: 40
Cui per ardentem sine fraude Trojam
Castus Æneas patriæ superstes
Liberum munivit iter, daturus
Plura relictis.
Dii probos mores docili[m] juventæ, 45
Dii senectuti[n] placidæ quietem;
Romulæ genti date remque prolemque
Et decus omne.
Quæque[o] vos bobus veneratur albis
Clarus Anchisæ Venerisque sanguis 50
Imperet[p], bellante prior jacentem
Lenis in hostem.

---

[m] B. docilis. [n] B. senectutis.
[o] V. Quique. [p] B. Impetret.

Jam mari terraque manus potentes
Medus, Albanasque timet secures:
Jam Scythæ responsa petunt, superbi 55
Nuper et Indi:
Jam Fides, et Pax, et Honor[q], Pudorque
Priscus, et neglecta redire Virtus
Audet, apparetque beata pleno
Copia cornu. 60
Augur et fulgente decorus arcu
Phœbus, acceptusque novem Camœnis,
Qui salutari levat arte fessos
Corporis artus,
Si Palatinas videt æquus arces 65
Remque Romanam, Latiumque felix
Alterum in lustrum meliusque semper
Proroget[r] ævum.
Quæque Aventinum tenet Algidumque
Quindecim Diana preces virorum 70
Curet[s], et votis puerorum amicas
Applicet[t] aures
Hæc Jovem sentire Deosque cunctos
Spem bonam certamque domum reporto
Doctus et Phœbi chorus et Dianæ 75
Dicere laudes.

---

[q] B. Honos, euphoniæ gratia.
[r] B. Prorogat.
[s] B. Curat.
[t] B. Applicat.

LIB. I. CAR. 9.

AD THALIARCHUM.

VIDES, ut alta stet nive candidum
Soracte: nec jam sustineant onus
  Sylvæ laborantes, geluque
    Flumina constiterint acuto?
Dissolve frigus, ligna super foco
Large reponens, atque benignius
  Deprome Sabinum, quadrima,
    O Thaliarche, merum diota.
Permitte Divis cætera, qui simul
Stravere ventos æquore fervido
  Depræliantes, nec cupressi
    Nec veteres agitantur orni.
Quid sit futurum cras, fuge quærere; et
Quem fors dierum cunque dabit, lucro
  Appone; nec dulces amores
    Sperne puer neque tu choreas.
Donec virenti canities abest
Morosa. Nunc et Campus, et areæ
  Lenesque sub noctem susurri,
    Composita repetantur hora.

Nunc et latentis proditor intimo
Gratus puellæ risus ab angulo,
  Pignusque direptum lacertis,
    Aut digito male pertinaci.

LIB. I. CAR. 16.

PALINODIA.

O MATRE pulchra filia pulchrior
Quem criminosis cunque voles modum
  Pones Iambis, sive flamma
    Sive mari libet Adriano.
Non Dindymene, non adytis quatit 5
Mentem sacerdotum incola Pythius,
  Non Liber æque; non acuta
    Sic[u] geminant Corybantes æra,
Tristes ut iræ; quas neque Noricus
Deterret ensis nec mare naufragum 10
  Nec sævus ignis, nec tremendo
    Jupiter ipse ruens tumultu.
Fertur Prometheus addere principi
Limo coactus particulam undique
  Desectam, et insani leonis 15
    Vim stomacho apposuisse nostro.

---

[u] B. Si.

Iræ Thyesten exitio gravi
Stravere, et altis urbibus ultimæ
Stetere causæ, cur perirent
Funditus; imprimeretque muris 20
Hostile aratrum exercitus insolens.
Compesce mentem: me quoque pectoris
Tentavit in dulci juventa
Fervor, et in celeres Iambos
Misit furentem: nunc ego mitibus 25
Mutare quæro tristia, dum mihi
Fias recantatis amica
Opprobiis, animumque reddas.

LIB. I. CAR. 17.

AD TYNDARIDEN.

Velox amœnum sæpe Lucretilem
Mutat Lycæo Faunus: et igneam
Defendit æstatem capellis
Usque meis pluviosque ventos.
Impune tutum[x] per nemus arbutos 5
Quærunt latentes, et thyma deviæ
Olentis uxores mariti,
Nec virides metuunt colubros,[y]

---

[x] B. totum. [y] B. colubras.

Nec Martiales hœduleæ[z] lupos
Utcunque dulci, Tyndari, fistula 10
  Valles et Usticæ cubantis
    Levia personuere saxa.
Dii me tuentur: Diis pietas mea
Et musa cordi est, hinc[a] tibi copia
  Manabit ad plenum benigno 15
    Ruris honorum opulenta cornu.
Hic in reducta valle Caniculæ
Vitabis æstus, et fide Teïa
  Dices laborantes in imo
    Penelopen vitreamque Circen. 20
Hic innocentis pocula Lesbii
Duces sub umbra; nec Semeleïus
  Cum Marte confundet Thyoneus
    Prælia; nec metues protervum
Suspecta Cyrum, ne male dispari 25
Incontinentes injiciat manus:
  Et scindat hærentem coronam
    Crinibus, immeritamque vestem.

---

[z] V. hæduliæ. [a] B. hic.

LIB. I. CAR. 26.

DE ÆLIO LAMIA.

Musis amicus, tristitiam et metus
Tradam protervis in mare Creticum
Portare ventis: quis sub Arcto
Rex gelidæ metuatur oræ,
Quid Tiridaten terreat unice 5
Securus. O, quæ fontibus integris
Gaudes, apricos necte flores
Necte meo Lamiæ coronam,
Pimpleï[b] dulcis: nil sine te mei
Possunt[c] honores: hunc fidibus novis, 10
Hunc Lesbio sacrare plectro,
Teque tuosque decet Sorores.

---

[b] V. Pimplea. [c] V. prosunt.

LIB. I. CAR. 27.

AD SODALES.

Natis in usum lætitiæ scyphis
Pugnare, Thracum est: tollite barbarum
Morem, verecundumque Bacchum
Sanguineis prohibete rixis.
Vino et lucernis Medus acinaces 5
Immane quantum discrepat! impium
Lenite clamorem, sodales,
Et cubito remanete presso.
Vultis severi me quoque sumere
Partem Falerni? Dicat Opuntiæ 10
Frater Megillæ, quo beatus
Vulnere, qua pereat sagitta.
Cessat voluntas? Non alia bibam
Mercede. Quæ te cunque domat Venus,
Non erubescendis adurit 15
Ignibus, ingenuoque semper
Amore peccas. Quidquid habes, age,
Depone tutis auribus. Ah miser,
Quanta laborabas Charybdi!
Digne puer meliore flamma! 20
Quæ saga, qui te solvere Thessalis
Magus venenis, quis poterit Deus?
Vix illigatum te triformi
Pegasus expediet Chimæra.

LIB. I. CAR. 29.

AD ICCIUM.

Icci, beatis nunc Arabum invides
Gazis, et acrem militiam paras
  Non ante devictis Sabææ
    Regibus, horribilique[a] Medo
Nectis catenas? Quæ tibi virginum 5
Sponso necato, barbara serviet!
  Puer quis ex aula capillis
    Ad cyathum statuetur unctis,
Doctus sagittas tendere Sericas
Arcu paterno? Quis neget arduis 10
  Pronos relabi posse rivos
    Montibus, et Tiberim reverti;
Cum tu coemtos undique nobiles
Libros Panætî, Socraticam et domum,
  Mutare loricis Iberis, 15
    Pollicitus meliora, tendis?

---

[a] B. horribilisque.

LIB. I. CAR. 31.

AD APOLLINEM.

QUID dedicatum poscit Apollinem
Vates? quid orat, de patera novum
Fundens liquorem? Non opimas
Sardiniæ segetes feracis,
Non æstuosæ grata Calabriæ 5
Armenta; non aurum, aut ebur Indicum;
Non rura, quæ Liris quieta
Mordet aqua, taciturnus amnis.
Premant Calena[e] falce, quibus dedit
Fortuna, vitem; dives et[f] aureis 10
Mercator exsiccet culullis
Vina Syra reparata merce,
Dis carus ipsis, quippe ter et quater
Anno revisens æquor Atlanticum
Impune. Me pascant[g] olivæ, 15
Me cichoræa, levesque malvæ.
Frui paratis et valido mihi,
Latoë, dones, et[h] precor, integra
Cum mente; nec turpem senectam
Degere, nec cithara carentem. 20

---

[e] B. Calenam. [f] B. ut. [g] V. pascunt. [h] B. ac.

LIB. I. CAR. 34.

PARCUS Deorum cultor et infrequens,
Insanientis dum sapientiæ
Consultus erro; nunc retrorsum
Vela dare, atque iterare cursus
Cogor relictos.[i] Namque Diespiter 5
Igni corusco nubila dividens
Plerumque, per purum tonantes
Egit equos volucremque currum:
Quo bruta Tellus, et vaga flumina,
Quo Styx, et invisi horrida Tænari 10
Sedes, Atlantæusque finis
Concutitur. Valet ima summis
Mutare, et insignem[k] attenuat Deus,
Obscura promens. Hinc apicem rapax
Fortuna cum stridore acuto 15
Sustulit, hic posuisse gaudet.

---

[i] B. relectos. [k] B. insigne.

LIB. I. CAR. 35.

AD FORTUNAM.

O Diva, gratum quæ regis Antium,
Præsens vel imo tollere de gradu
  Mortale corpus, vel superbos
    Vertere funeribus triumphos;
Te pauper ambit solicita prece 5
Ruris colonus: te dominam æquoris,
  Quicunque Bithyna lacessit
    Carpathium pelagus carina;
Te Dacus asper, te profugi Scythæ,
Urbesque, gentesque, et Latium ferox, 10
  Regumque matres barbarorum, et
    Purpurei metuunt tyranni,
Injurioso ne pede proruas
Stantem columnam, neu populus frequens
  Ad arma cessantes ad arma 15
    Concitet, imperiumque frangat.
Te semper anteit sæva Necessitas
Clavos trabales, et cuneos manu
  Gestans aëna, nec severus
    Uncus abest, liquidumque plumbum. 20

Te spes et albo rara Fides colit
Velata panno: nec comitem abnegat,
  Utcunque mutata potentes
    Veste domos inimica linquis.
At vulgus infidum et meretrix retro 25
Perjura cedit: diffugiunt cadis
  Cum fæce siccatis amici
    Ferre jugum pariter dolosi.
Serves iturum Cæsarem in ultimos
Orbis[1] Britannos, et juvenum recens 30
  Examen Eoïs timendum
    Partibus, Oceanoque rubro.
Eheu! cicatricum et sceleris pudet
Fratrumque. Quid nos dura refugimus
  Ætas? quid intactum nefasti 35
    Liquimus? unde manum juventus
Metu Deorum continuit? quibus
Pepercit aris? O utinam nova
  Incude diffingas retusum in
    Massagetas Arabasque ferrum. 40

---

[1] B. Oro.

LIB. I. CAR. 37.

AD SODALES.

NUNC est bibendum, nunc pede libero
Pulsanda tellus; nunc Saliaribus
Ornare pulvinar Deorum
Tempus erat dapibus, Sodales.
Antehac nefas depromere Cæcubum 5
Cellis avitis, dum Capitolio
Regina dementes ruinas,
Funus et imperio parabat
Contaminato cum grege turpium
Morbo virorum[m], quidlibet impotens 10
Sperare, fortunaque dulci
Ebria. Sed timuit furorem
Vix una sospes navis ab ignibus:
Mentemque lymphatam Mareotico
Redegit in veros timores 15
Cæsar, ab Italia volantem
Remis adurgens: accipiter velut
Molles columbas, aut leporem citus
Venator in campis nivalis
Hæmoniæ: daret ut catenis 20

---

[m] B. Forte Opprobriorum.

Fatale monstrum: quæ generosius
Perire quærens, nec muliebriter
Expavit ensem, nec latentes
Classe cita reparavit[n] oras;
Ausa et jacentem visere regiam 25
Vultu sereno, fortis et asperas
Tractare serpentes, ut atrum
Corpore combiberet venenum:
Deliberata morte ferocior:
Sævis Liburnis scilicet invidens 30
Privata deduci superbo
Non humilis mulier triumpho.

LIB. II. CAR. I.

AD ASINIUM POLLIONEM.

Motum ex Metello consule civicum,
Bellique causas et vitia et modos
Ludumque Fortunæ, gravesque
Principum amicitias et arma
Nondum expiatis uncta[o] cruoribus, 5
Periculosæ plenum opus aleæ
Tractas, et incedis per ignes
Suppositos cineri doloso.

---

[n] B. Forte penetravit. [o] B. tincta.

Paulum severæ Musa tragediæ
Desit theatris: mox, ubi publicas 10
Res ordinaris, grande munus
Cecropio repetes cothurno,
Insigne mœstis præsidium reis,
Et consulenti Pollio curiæ,
Cui laurus æternos honores 15
Dalmatico peperit triumpho.
Jam nunc minaci murmure cornuum
Perstringis aures: jam litui strepunt:
Jam fulgor armorum fugaces
Terret equos equitumque vultus. 20
Audire[p] magnos jam videor duces
Non indecoro pulvere sordidos,
Et cuncta terrarum subacta
Præter atrocem animum Catonis.
Juno, et Deorum quisquis amicior 25
Afris inulta cesserat impotens
Tellure, victorum nepotes
Retulit inferias Jugurthæ.
Quis non Latino sanguine pinguior
Campus sepulcris impia prælia 30
Testatur, auditumque Medis
Hesperiæ sonitum ruinæ?
Qui gurges, aut quæ flumina lugubris

---

[p] B. Videre.

Ignara belli? Quod mare Dauniæ
  Non decoloravere cædes? 35
    Quæ caret ora cruore nostro?
Sed ne, relictis, Musa procax, jocis,
Ceæ retractes munera Næniæ:
  Mecum Dionæo sub antro
    Quære modos leviore plectro. 40

LIB. II. CAR. 3.

AD DELLIUM.

ÆQUAM memento rebus in arduis
Servare mentem, non secus in[q] bonis
  Ab insolenti temperatam
    Lætitia, moriture, Delli,
Seu mœstus omni tempore vixeris, 5
Seu te in remoto gramine per dies
  Festos reclinatum bearis
    Interiore nota Falerni.
Qua pinus ingens albaque populus
Umbram hospitalem consociare amant 10
  Ramis, et obliquo laborat
    Lympha fugax trepidare rivo:

---

[q] B. ac.

Huc vina, et ungenta et nimium brevis
Flores amœnos ferre jube rosæ,
  Dum res et ætas et Sororum 15
    Fila trium patiuntur atra.
Cedes coemtis saltibus, et domo
Villaque, flavus quam Tiberis lavit,
  Cedes, et exstructis in altum
    Divitiis potietur hæres. 20
Divesne prisco natus ab Inacho,
Nil interest, an pauper, et infima
  De gente, sub Divo moreris,
    Victima nil miserantis Orci.
Omnes eodem cogimur, omnium 25
Versatur urna serius ocius
  Sors exitura, et nos in æternum
    Exilium impositura cymbæ.

LIB. II. CAR. 5.

Nondum subacta ferre jugum valet
Cervice, nondum munia comparis
  Æquare, nec tauri ruentis
    In Venerem tolerare pondus.
Circa virentes est animus tuæ 5
Campos juvencæ, nunc fluviis gravem
  Solantis æstum, nunc in udo
    Ludere cum vitulis salicto

Prægestientis. Tolle cupidinem
Immitis uvæ: jam tibi lividos 10
Distinguet Autumnus racemos
Purpureo varius colore.
Jam te sequetur: currit enim ferox
Ætas, et illi equos tibi dempserit,
Adponet annos: jam proterva 15
Fronte petet Lalage maritum
Dilecta, quantum non Pholoë fugax
Non Chloris, albo sic humeros nitens,
Ut pura nocturno renidet
Luna mari, Gnidiusve Gyges: 20
Quem si puellarum insereres choro,
Mire sagaces falleret hospites
Discrimen obscurum solutis
Crinibus ambiguoque vultu.

LIB. II. CAR. 7.

AD POMPEIUM.

O SÆPE mecum tempus in ultimum
Deducte, Bruto militiæ duce,
Quis te redonavit Quiritem
Dîs patriis Italoque cœlo,

Pompei, meorum prime sodalium? 5
Cum quo morantem sæpe diem mero
  Fregi, coronatus nitentes
    Malobathro Syrio capillos.
Tecum Philippos et celerem fugam
Sensi, relicta non bene parmula: 10
  Quum fracta Virtus, et minaces
    Turpe solum tetigere mento.
Sed me per hostes Mercurius celer
Denso paventem sustulit aëre:
  Te rursus in bellum resorbens 15
    Unda fretis tulit æstuosis.
Ergo obligatam redde Jovi dapem
Longaque fessum militia latus
  Depone sub lauro mea, nec
    Parce cadis tibi destinatis. 20
Oblivioso lævia Massico
Ciboria exple: funde capacibus
  Unguenta de conchis. Quis udo
    Deproperare apio coronas.
Curatve myrto? quem Venus arbitrum 25
Dicet bibendi? Non ego sanius
  Bacchabor Edonis; recepto
    Dulce mihi furere est amico.

LIB. II. CAR. 9.

AD VALGIUM.

Non semper imbres nubibus hispidos
Manant in agros; aut mare Caspium
Vexant inæquales procellæ
Usque; nec Armeniis in oris,
Amice Valgi stat glacies iners 5
Menses per omnes; aut Aquilonibus
Querceta Gargani laborant,
Et foliis viduantur orni.
Tu semper urges flebilibus modis
Mysten ademptum; nec tibi Vespero 10
Surgente decedunt amores,
Nec rapidum fugiente Solem.
At non ter ævo functus amabilem
Ploravit omnes Archilochum senex
Annos; nec impubem parentes 15
Troilon, aut Phrygiæ sorores
Flevere semper. Desine mollium
Tandem querelarum; et potius nova
Cantemus Augusti tropæa
Cæsaris, et rigidum Niphaten, 20

Medumque flumen, gentibus additum
Victis, minores volvere vortices:
  Intraque præscriptum Gelonos
    Exiguis equitare campis.

LIB. II. CAR. 11.

AD QUINCTIUM.

Quid bellicosus Cantaber, et Scythes,
Hirpine Quincti, cogitet, Hadriâ
  Divisus objecto, remittas
    Quærere, nec trepides in usum
Poscentis ævi pauca. Fugit retro 5
Levis Juventas et Decor, arida
  Pellente lascivos Amores
    Canitie facilemque Somnum.
Non semper idem floribus est honor[r]
Vernis, neque uno Luna rubens nitet 10
  Vultu: quid æternis minorem
    Consiliis animum fatigas?
Cur non sub alta vel platano, vel hac
Pinu jacentes sic temere, et rosa
  Canos odorati capillos, 15
    Dum licet, Assyriaque nardo

---

[r] V. honos.

Potamus uncti? Dissipat Evius
Curas edaces. Quis puer ocius
  Restinguet ardentes Falerni
    Pocula prætereunte lympha? 20
Quis devium scortum eliciet domo
Lyden eburna? dic age cum lyra
  Maturet, incomtum[s] Lacænæ
    More comam religata nodum.[t]

LIB. II. CAR. 13.

IN ARBOREM.

Ille[u] et nefasto te posuit die,
Quicumque primum, et sacrilega manu
  Produxit, arbos, in nepotum
    Perniciem, obprobriumque pagi.
Illum et parentis crediderim sui 5
Fregisse cervicem, et penetralia
  Sparsisse nocturna cruore
    Hospitis; ille venena Colcha,[x]
Et quidquid usquam concipitur nefas,
Tractavit: agro qui statuit mea 10

---

[s] B. incomtam.
[t] B. nodo.
[u] B. Illum.
[x] B. Colchi. V. Colchica.

Te triste lignum, te caducum
In domini caput inmerentis.
Quid quisque vitet, numquam homini satis
Cautum est, in horas. Navita Bosporum
Pœnus perhorrescit, neque ultra 15
Cæca timet aliunde fata;
Miles sagittas et celerem[7] fugam
Parthi catenas Parthus et Italum
Robur: sed improvisa leti
Vis rapuit rapietque gentes. 20
Quam pæne furvæ regna Proserpinæ,
Et judicantem vidimus Æacum:
Sedesque discretas piorum; et
Æoliis fidibus querentem
Sappho puellis de popularibus; 25
Et te sonantem plenius aureo,
Alcæe, plectro dura navis,
Dura fugæ mala, dura belli.
Utrumque sacro digna silentio
Mirantur Umbræ dicere: sed magis 30
Pugnas et exactos tyrannos
Densum humeris bibit aure vulgus.
Quid mirum? ubi illis carminibus stupens
Demittit atras bellua centiceps
Aures, et intorti capillis 35
Eumenidum recreantur angues:

---

[7] B. Forte reducem.

Quin et Prometheus et Pelopis parens
Dulci laborum[s] decipitur sono:
  Nec curat Orion leones
    Aut timidos agitare lyncas. 40

LIB. II. CAR. 14.

AD POSTUMUM.

Eheu fugaces, Postume, Postume,
Labuntur anni: nec Pietas moram
  Rugis et instanti Senectæ
    Adferet, indomitæque Morti.
Non, si trecenis, quotquot eunt dies, 5
Amice, places inlacrimabilem
  Plutona tauris, qui ter amplum
    Geryonen Tityonque tristi
Compescit unda, scilicet omnibus,
Quicumque terræ munere vescimur, 10
  Enaviganda, sive reges
    Sive inopes erimus coloni.
Frustra cruento Marte carebimus,
Fractisque rauci fluctibus Adriæ:
  Frustra per Autumnos nocentem 15
    Corporibus metuemus Austrum.

---

[s] B. laborem.

Visendus ater flumine languido
Cocytos[a] errans, et Danai genus
Infame, damnatusque longi
Sisyphus Æolides laboris. 20
Linquenda tellus et domus et placens
Uxor; neque harum, quas colis, arborum
Te, præter invisas cupressus,
Ulla brevem dominum sequetur.
Absumet hæres Cæcuba dignior 25
Servata centum clavibus, et mero
Tinget pavimentum superbum
Pontificum potiore cœnis.

LIB. II. CAR. 15.

Jam pauca aratro jugera regiæ
Moles relinquent: undique latius
Extenta visentur Lucrino
Stagna lacu: platanusque cœlebs
Evincet ulmos: tum violaria, et 5
Myrtus, et omnis copia narium,
Spargent olivetis odorem
Fertilibus domino priori:

[a] V. Cocytus.

Tum spissa ramis laurea fervidos
Excludet ictus. Non ita Romuli 10
Præscriptum et intonsi Catonis
Auspiciis, veterumque norma.
Privatus illis census erat brevis:
Commune magnum, nulla decempedis
Metata privatis opacam 20
Porticus excipiebat Arcton:
Nec fortuitum spernere cespitem
Leges sinebant, oppida publico
Sumptu jubentes et Deorum
Templa novo decorare saxo. 25

LIB. II. CAR. 17.

AD MÆCENATEM.

Cur me querelis exanimas tuis?
Nec Dîs amicum est, nec mihi, te prius
Obire, Mæcenas, mearum
Grande decus columenque rerum.
Ah! te meæ si partem animæ rapit 5
Maturior vis, quid moror altera?
Nec carus æque, nec superstes
Integer. Ille dies utramque

Ducet ruinam. Non ego perfidum
Dixi sacramentum: ibimus, ibimus, 10
Utcunque præcedes, supremum
Carpere iter comites parati.
Me nec Chimæræ spiritus igneæ
Nec, si resurgat centimanus Gyges,[b]
Divellet unquam. Sic potenti 15
Justitiæ placitumque Parcis.
Seu Libra, seu me Scorpius adspicit
Formidolosus, pars violentior
Natalis horæ, seu tyrannus
Hesperiæ Capricornus undæ: 20
Utrumque nostrum incredibili modo
Consentit astrum. Te Jovis impio
Tutela Saturno refulgens
Eripuit, volucrisque Fati
Tardavit alas, quum populus frequens 25
Lætum theatris ter crepuit sonum:
Me truncus illapsus cerebro
Sustulerat, nisi Faunus ictum
Dextra levasset, Mercurialium
Custos virorum. Reddere victimas 30
Ædemque votivam memento:
Nos humilem feriemus agnam.

---

[b] V. Gyas.

LIB. II. CAR. 19.

Bacchum in remotis carmina rupibus
Vide docentem (credite posteri!),
Nymphasque discentes, et aures
Capripedum Satyrorum acutas.
Evoe! recenti mens trepidat metu, 5
Plenoque Bacchi pectore turbidum
Lætatur! Evoe! parce, Liber!
Parce, gravi metuende thyrso!
Fas pervicaces est[c] mihi Thyiadas,
Vinique fontem, lactis et uberes 10
Cantare rivos, atque truncis
Lapsa cavis iterare mella.
Fas et beatæ conjugis additum
Stellis honorem, tectaque Pentheï
Disjecta non leni ruina 15
Thracis et exitium Lycurgi.
Tu flectis amnes, tu mare barbarum:
Tu separatis uvidus in jugis
Nodo coërces viperino
Bistonidum sine fraude crines. 20
Tu, quam parentis regna per arduum
Cohors Gigantum scanderet impia,
Rhœtum[d] retorsisti leonis
Unguibus horribilique mala:

---

[c] B. fit. [d] V. Rhœcum.

Quamquam, choreis aptior et jocis 25
Ludoque dictus, non sat idoneus
Pugnæ ferebaris; sed idem
Pacis eras mediusque belli
Te vidit insons Cerberus aurea
Cornu decorum, leniter atterens 30
Caudam, et recedentis trilingui
Ore pedes tetigitque crura.

LIB. II. CAR. 20.

AD MÆCENATEM.

Non usitata, non tenui ferar
Penna biformis per liquidum æthera
Vates: neque in terris morabor
Longius: invidiaque major
Urbes relinquam. Non ego pauperum 5
Sanguis parentum, non ego, quem vocas,
Dilecte Mæcenas, obibo,
Nec Stygia cohibebor unda.
Jam jam residunt cruribus asperæ
Pelles: et album mutor in alitem 10
Superne: nascunturque leves
Per digitos humerosque plumæ.

Jam Dædaleo ocior Icaro
Visam gementis litora Bospori,
  Syrtesque Gætulas canorus 15
    Ales Hyperboreosque campos.
Me Colchus, et qui dissimulat metum
Marsæ cohortis Dacus, et ultimi
  Noscent Geloni: me peritus
    Discet Iber, Rhodanique potor. 20
Absint inani funere næniæ
Luctusque turpes et querimoniæ:
  Compesce clamorem, ac sepulcri
    Mitte supervacuos honores.

LIB. III. CAR. I.

Odi profanum vulgus et arceo:
Favete linguis: carmina non prius
  Audita Musarum sacerdos
    Virginibus puerisque canto.
Regum timendorum in proprios greges, 5
Reges in ipsos imperium est Jovis,
  Claro gigantæo triumpho
    Cuncta supercilio moventis.
Est ut viro vir latius ordinet
Arbusta sulcis: hic generosior 10
  Descendat in Campum petitor;
    Moribus hic meliorque fama

Contendat: illi turba Clientium
Sit major: æqua lege Necessitas
  Sortitur insignes et imos: 15
    Omne capax movet urna nomen.
Destrictus ensis cui super impia
Cervice pendet, non Siculæ dapes
  Dulcem elaborabunt saporem,
    Non avium citharæque cantus 20
Somnum reducent. Somnus agrestium
Lenis virorum non humiles domos
  Fastidit, umbrosamve ripam,
    Non zephyris agitata Tempe.
Desiderantem quod satis est neque 25
Tumultuosum solicitat mare,
  Nec sævus Arcturi cadentis
    Impetus, aut orientis Hædi:
Non verberatæ grandine vineæ,
Fundusve mendax, arbore nunc aquas 30
  Culpante, nunc torrentia agros
    Sidera, nunc hiemes iniquas.
Contracta pisces æquora sentiunt
Jactis in altum molibus: huc frequens
  Cæmenta remittit redemtor 35
    Cum famulis dominusque terræ
Fastidiosus; sed Timor et Minæ
Scandunt eodem quo dominus, neque
  Decedit ærata triremi et
    Post equitem sedet atra Cura. 40

Quod si dolentem nec Phrygius lapis,
Nec purpurarum sidere clarior
Delenit usus, nec Falerna
Vitis Achæmeniumve[e] costum:
Cur invidendis postibus et novo 45
Sublime ritu moliar atrium?
Cur valle permutem Sabina
Divitias operosiores?

LIB. III. CAR. 2.

Angustam, amice[f], pauperiem pati
Robustus acri militia puer
Condiscat; et Parthos feroces
Vexet eques metuendus hasta;
Vitamque sub Divo[g] et trepidis agat 5
In rebus. Illum ex mœnibus hosticis
Matrona bellantis tyranni
Prospiciens, et adulta virgo,
Suspiret eheu! ne rudis agminum
Sponsus lacessat regius asperum 10
Tactu leonem, quem cruenta
Per medias rapit ira cædes.

---

[e] V. que. [f] V. amici. [g] V. Dio.

Dulce et decorum est pro patria mori:
Mors et fugacem persequitur[h] virum,
Nec parcit imbellis juventæ 15
Poplitibus timidove[i] tergo
Virtus repulsæ nescia sordidæ
Intaminatis fulget honoribus:
Nec sumit aut ponit secures
Arbitrio popularis auræ. 20
Virtus recludens immeritis mori
Cœlum, negata tentat iter via:
Cœtusque vulgares et udam
Spernit humum fugente penna.
Est et fideli tuta silentio 25
Merces, vetabo qui Cereris sacrum
Vulgarit arcanæ, sub îsdem
Sit trabibus fragilemve[k] mecum
Solvat phaselon.[l] Sæpe Diespiter
Neglectus incesto addidit integrum, 30
Raro antecedentem scelestum
Deseruit pede pœna claudo.

---

[h] B. consequitur.
[i] V. que.
[k] V. que.
[l] V. phaselum.

LIB. III. CAR. 3.

JUSTUM et tenacem propositi virum.
Non civium ardor prava jubentium,
  Non vultus instantis tyranni
    Mente quatet solida, neque Auster
Dux inquieti turbidus Hadriæ[m] 5
Nec fulminantis magna manus Jovis,[n]
  Si fractus inlabatur orbis,
    Impavidum ferient ruinæ.
Hac arte Pollux et vagus Hercules
Enisus[o], arces attigit igneas: 10
  Quos inter Augustus recumbens,
    Purpureo bibit ore nectar.
Hac te merentem, Bacche pater, tuæ
Vexere tigres, indocili jugum
  Collo trahentes. Hac Quirinus 15
    Martis equis Acheronta fugit:
Gratum elocuta consiliantibus
Junone Divis: Ilion, Ilion
  Fatalis incestusque Judex
    Et mulier peregrina vertit 20
In pulverem, ex quo destituit Deos

---

[m] V. Adriæ. [n] V. Jovis manus. [o] V. Innixus.

Mercede pacta Laomedon, mihi
  Castæque damnatum Minervæ
    Cum populo et duce fraudulento.
Jam nec Lacænæ splendet adulteræ 25
Famosus hospes, nec Priami domus
  Perjura pugnaces Achivos
    Hectoreis opibus refringit:
Nostrisque ductum seditionibus
Bellum resedit. Protinus et graves 30
  Iras et invisum Nepotem
    Troïa[p] quem peperit Sacerdos,
Marti redonabo. Illum ego lucidas
Inire sedes, ducere nectaris
  Succos et adscribi quietis 35
    Ordinibus patiar Deorum.
Dum longus inter sæviat Ilion
Romamque pontus: qualibet exsules
  In parte regnanto beati:
    Dum Priami Paridisque busto 40
Insultet armentum, et catulos feræ
Celent inultæ: stet Capitolium
  Fulgens, triumphatisque possit
    Roma ferox dare jura Medis.
Horrenda late nomen in ultimas 45
Extendat oras, qua medius liquor
  Secernit Europen ab Afro.
    Qua tumidus rigat arva Nilus:

---

[p] V. Troica.

Aurum irrepertum et sic melius situm
Quum terra celat, spernere fortior, 50
Quam cogere, humanos in usus
Omne sacrum rapiente dextra.
Quicunque mundo terminus obstitit
Hunc tangat armis, visere gestiens,
Qua parte debacchentur ignes 55
Qua nebulæ pluviique rores.
Sed bellicosis fata Quiritibus
Hac lege dico, ne nimium pii
Rebusque fidentes, avitæ
Tecta velint reparare Trojæ. 60
Trojæ renascens alite lugubri
Fortuna tristi clade iterabitur,
Ducente victrices catervas
Conjuge me Jovis et Sorore.
Ter si resurgat murus aheneus 65
Auctore Phœbo; ter pereat meis
Excisus Argivis: ter uxor
Capta virum puerosque ploret.
Non hæc jocosæ conveniunt[q] lyræ:
Quo Musa tendis? Desine pervicax 70
Referre sermones Deorum, et
Magna modis tenuare parvis.

---

[q] B. hoc joc. conveniet.

LIB. III. CAR. 4.

AD CALLIOPEN.

Descende cœlo, et dic age tibia
Regina longum, Calliope, melos,
  Seu voce nunc mavis acuta
    Seu fidibus citharaque Phœbi.
Auditis? an me ludit amabilis 5
Insania? Audire et videor pios
  Errare per lucos, amœnæ
    Quos et aquæ fugiunt et auræ.
Me fabulosæ Volture in Appulo,
Altricis extra limen Apuliæ, 10
  Ludo fatigatumque somno
    Fronde nova puerum palumbes
Texere; mirum quod foret omnibus
Quicunque celsæ nidum Acherontiæ
  Saltusque Bantinos, et arvum 15
    Pingue tenent humilis Ferenti:
Ut tuto ab atris corpore viperis
Dormirem et ursis; ut premerer sacra
  Lauroque conlatoque myrto,
    Non sine Diis animosus infans. 20
Vester, Camœnæ, vester in arduos

Tollor Sabinos: seu mihi frigidum
  Præneste, seu Tibur supinum
    Seu liquidæ placuere Baiæ.
Vestris amicum fontibus et choris, 25
Non me Philippis versa acies retro,
  Devota non extinxit arbor[r]
    Nec Sicula Palinurus unda.
Utcunque meam vos eritis, libens
Insanientem navita Bosporum 30
  Tentabo, et arentes arenas
    Littoris Assyrii viator.
Visam Britannos hospitibus feros
Et lætum equino sanguine Concanum:
  Visam pharetratos Gelonos 35
    Et Scythicum inviolatus amnem.
Vos Cæsarem altum, militia simul
Fessas cohortes abdidit[s] oppidis
  Finire quærentem labores,
    Pierio recreatis antro: 40
Vos lene consilium et datis et dato
Gaudetis almæ. Scimus ut impios
  Titanas immanemque turmam
    Fulmine sustulerit caduco.[t]
Qui terram inertem qui mare temperat 45
Ventosum, et urbes[u] regnaque tristia,
  Divosque mortalesque turbas
    Imperio regit unus æquo.

[r] V. arbos. [s] B. reddidit. [t] B. corusco. [u] B. umbras.

Magnum illa terrorem intulerat Jovi
Fidens, juventus horrida, brachiis, 50
Fratresque tendentes opaco
Pelion imposuisse Olympo.
Sed quid Typhoeus, et validus Mimas
Aut qui minaci Porphyrion statu
Quid Rhœtus[x], evolsisque truncis 55
Enceladus jaculator audax,
Contra sonantem pallidus Ægida
Possunt ruentes? Hinc avidus stetit
Volcanus, hinc matrona Juno.
Et umquam humeris positurus arcum 60
Qui rore puro Castaliæ lavit
Crines solutos, qui Lyciæ tenet
Dumeta natalemque sylvam,
Delius et Pataræus Apollo.
Vis consilî expers mole ruit sua: 65
Vim temperatam Dî qoque provehunt
In majus, îdem odere vires
Omne nefas animo moventes.
Testes mearum centimanus Gyges[y]
Sententiarum, notus et integræ 70
Tentator Orion Dianæ
Virginea domitus sagitta.
Injecta monstris terra dolet suis,
Mœretque partus fulmina luridum

---

[x] V. Rhœcus. [y] B. Alii Gigas, vel Gyas.

Missus ad Orcum: nec peredit 75
Impositum celer ignis Ætnam.
Incontinenti nec Tityi jecur
Relinquit ales, nequitiæ additus
Custos, amatorem trecentæ
Pirithoum cohibent catenæ. 80

LIB. III. CAR. 5.

Cœlo tonantem credidimus Jovem
Regnare; præsens Divus habebitur
Augustus, adjectis Britannis
Imperio gravibusque Persis.
Milesne Crassi remige barbara 5
Turpis maritus vixit? et hostium
Pro curia, inversique mores!
Consenuit sociorum in arvis.[z]
Sub rege Medo, Marsus et Appulus,
Anciliorum et[a] nominis et togæ 10
Oblitus, æternæque Vestæ,
Incolumi Jove et urbe Roma?
Hoc caverat mens provida Reguli,
Dissentientis conditionibus
Fœdis, et exemplo trahenti 15
Perniciem veniens in ævum,

---

[z] V. armis. [a] V. Dele et.

Si non periret inmiserabilis
Captiva pubes. Signa ego Punicis
Adfixa delubris, et arma
Militibus sine cæde dixit, 20
Derepta vidi: vidi ego civium
Retorta tergo brachia libero:
Portasque non clusas, et arva
Marte coli populata nostro.
Auro repensus scilicet acrior 25
Miles redibit. Flagitio additis
Damnum. Neque amissos colores
Lana refert medicata fuco.
Nec vera Virtus, cum semel excidit
Curat reponi deterioribus, 30
Si pugnat extricata densis
Cerva plagis: erit ille fortis
Qui perfidis se credidit[b] hostibus;
Et Marte Pœnos proferet altero,
Qui lora restrictis lacertis 35
Sensit iners, timuitque mortem.
Hic[c], unde vitam sumerat, inscius[d]
Pacem duello miscuit. O pudor!
O Magna Carthago, probrosis
Altior Italiæ ruinis! 40
Fertur pudicæ conjugis osculum,
Parvosque natos, ut capitis minor,

---

[b] B. dedidit. [c] B. hinc. [d] B. aptius.

Ab* se removisse, et virilem
Torvus humi posuisse vultum.
Donec labantes consilio patres 45
Firmaret auctor nunquam alias dato,
Interque mœrentes amicos
Egregius properaret exul.
Atqui sciebat, quæ sibi barbarus
Tortor pararet; non aliter tamen 50
Dimovit obstantes propinquos
Et populum reditus morantem,
Quam si clientum longa negotia
Dijudicata lite relinqueret,
Tendens Venafranos in agros, 55
Aut Lacedæmonium Tarentum.

LIB. III. CAR. 6.

AD ROMANOS.

Delicta majorum immeritus lues,
Romane, donec templa refeceris,
Ædesque labentes Deorum et
Fœda nigro simulacra fumo.
Dîs te minorem quod geris, imperas: 5
Huc omne principium, huc refer exitum.
Dî multa neglecti dederunt
Hesperiæ mala luctuosæ.

* V. A.

Jam bis Monæses et Pacori manus
Non auspicatos contudit impetus 10
Nostros, et adjecisse prædam
Torquibus exiguis renidet.
Pæne occupatum seditionibus
Delevit urbem Dacus et Æthiops:
Hic classe formidatus, ille 15
Missilibus melior sagittis.
Fœcunda culpæ sæcula nuptias
Primum inquinavere, et genus, et domos:
Hoc fonte derivata clades
In patriam[e] populumque fluxit. 20
Motus doceri gaudet Ionicos
Matura virgo, et fingitur artibus:
Jam nunc et incestos amores
De tenero meditatur ungui;
Mox juniores quærit adulteros 25
Inter mariti vina; neque elegit,
Cui donet intermissa raptim
Gaudia, luminibus remotis;
Sed jussa coram non sine conscio
Surgit marito, seu vocat institor, 30
Seu navis Hispanæ magister
Dedecorum pretiosus emptor.
Non his juventus orta parentibus

---

[e] B. Inque patres.

Infecit æquor sanguine Punico,
  Pyrrhumque et ingentem cecidit 35
    Antiochum, Hannibalemque dirum:
Sed rusticorum mascula militum
Proles, Sabellis docta ligonibus
  Versare glebas, et severæ
    Matris ad arbitrium recisos 40
Portare fustes, Sol ubi montium
Mutaret umbras et juga demeret
  Bobus fatigatis, amicum
    Tempus agens abeunte curru:
Damnosa quid non imminuit dies? 45
Ætas parentum, pejor avis, tulit
  Nos nequiores, mox daturos
    Progeniem vitiosiorem.

LIB. III. CAR. 17.

AD ÆLIUM LAMIAM.

Æli, vetusto nobilis ab Lamo,
Quando et priores hinc Lamias ferunt
  Denominatos, et nepotum
    Per memores genus omne fastus

Auctore ab illo ducit[f] originem, 5
Qui Formiarum mœnia dicitur
Princeps et innantem Maricæ
Litoribus tenuisse Lirim,[g]
Late tyrannus: cras foliis nemus
Multis et alga littus inutili 10
Demissa tempestas ab Euro
Sternet, aquæ nisi fallit augur
Annosa cornix. Dum potis[h], aridum
Compone lignum, cras Genium mero
Curabis et porco bimestri, 15
Cum famulis operum solutis.

LIB. III. CAR. 21.

AD AMPHORAM.

O NATA mecum consule Manlio,
Seu tu querelas, sive geris jocos,
Seu rixam et insanos amores,
Seu facilem, pia testa, somnum,
Quocunque lectum nomine Massicum 5
Servas, moveri digna bono die:
Descende, Corvino jubente,
Promere languidiora vina.

---

[f] V. ducis [g] V. Leirin. [h] V. potes.

Non ille, quanquam Socraticis suadet
Sermonibus, te neglegit[i] horridus: 10
Narratur et prisci Catonis
Sæpe mero caluisse[k] virtus.
Tu lene tormentum ingenio admoves
Plerumque duro; tu sapientium
Curas, et arcanum jocoso 15
Consilium retegis Lyæo:
Tu spem reducis mentibus anxiis
Viresque; et addis cornua pauperi,
Post te neque[l] iratos trementi
Regum apices, neque militum arma. 20
Te Liber, et si læta aderit, Venus,
Segnesque nodum solvere Gratiæ,
Vivæque producent lucernæ,
Dum rediens fugat astra Phœbus.

LIB. III. CAR. 23.

AD PHIDYLEN.

Cœlo supinas si tuleris manus
Nascente luna, rustica Phidyle,
Si thure placaris et horna
Fruge Lares avidaque parca:

---

[i] V. negliget. [k] B. incaluisse. [l] B. nec.

Nec pestilentem sentiet Africum 5
Fœcunda vitis, nec sterilem seges
Robiginem, aut dulces alumni
Pomifero grave tempus anno.
Nam quæ nivali pascitur Algido.
Devota quercus inter et ilices, 10
Aut crescit Albanis in herbis
Victima, pontificum secures [m]
Cervice tinget. Te nihil attinet
Tentare multa cæde bidentium
Parvos coronantem marino 15
Rore Deos fragilique myrto.
Immunis aram si tetigit manus,
Non sumptuosa blandior hostia
Mollivit[n] aversos Penates
Farre pio et saliente mica. 20

LIB. III. CAR. 26.

AD VENEREM.

Vixi puellis nuper idoneus,
Et militavi non sine gloria,
Nunc arma defunctumque bello
Barbiton hic paries habebit,

---

[m] B. securim. [n] B. mollibit.

Lævum marinæ qui Veneris latus 5
Custodit. Hic, hic ponite lucida
Funalia, et vectes et arcus
Oppositis foribus minaces.
O, quæ beatam, Diva, tenes Cyprum, et
Memphim carentem Sithonia nive, 10
Regina, sublimi flagello
Tange Chloen semel arrogantem.

LIB. III. CAR. 29.

Tyrrhena regum progenies, tibi
Non ante verso lene merum cado,
Cum flore, Mæcenas, rosarum, et
Pressa tuis balanus capillis
Jamdudum apud me est. Eripe te moræ: 5
Ne semper udum Tibur, et Œsulæ
Declive contempleris arvum et
Telegoni juga parricidæ.
Fastidiosam desere copiam, et
Molem propinquam nubibus arduis: 10
Omitte mirari beatæ
Fumum et opes strepitumque Romæ.
Plerumque gratæ divitibus vices,
Mundæque parvo sub Lare pauperum
Cœnæ, sine aulæis et ostro, 15
Solicitam explicuere frontem.

Jam clarus occultum Andromedæ° Pater
Ostendit ignem; jam Procyon furit,
Et stella vesani Leonis,
Sole dies referente siccos. 20
Jam pastor umbras cum grege languido
Rivumque fessus quærit, et horridi
Dumeta Silvani; caretque
Ripa vagis taciturna ventis.
Tu, civitatem quis deceat status, 25
Curas, et urbi solicitus times,
Quid Seres, et regnata Cyro
Bactra parent, Tanaisque discors.
Prudens futuri temporis exitum
Caliginosa nocte premit Deus: 30
Ridetque si mortalis ultra
Fas trepidat. Quod adest memento
Componere æquus: Cætera fluminis
Ritu feruntur, nunc medio alveo
Cum pace delabentis Etruscum 35
In mare, nunc lapides adesos,
Stirpesque raptas et pecus et domos
Volventis una, non sine montium
Clamore vicinæque sylvæ
Quum fera diluvies quietos 40
Irritat amnes. Ille potens sui

° V. Andromedes.

Lætusque deget, cui licet in diem
  Dixisse, Vixi; cras vel atra
    Nube polum Pater occupato
Vel sole puro: non tamen irritum, 45
Quodcunque retro est, efficiet; neque
  Diffinget, infectumque reddet,
    Quod fugiens semel hora vexit.
Fortuna sævo læta negotio, et
Ludum insolentem ludere pertinax, 50
  Transmutat incertos honores,
    Nunc mihi, nunc alii benigna.
Laudo manentem; si celeres quatit
Pennas, resigno quæ dedit, et mea
  Virtute me involvo, probamque 55
    Pauperiem sine dote quæro.
Non est meum, si mugiat Africis
Malus procellis, ad miseras preces
  Decurrere, et votis pacisci,
    Ne Cypriæ Tyriæque merces 60
Addant avaro divitias mari.
Tum[p] me biremis præsidio scaphæ
  Tutum per Ægeos tumultus
    Aura feret[q], geminusque Pollux.

---

[p] V. Tunc. [q] B. ferat.

LIB. IV. CAR. 4.

DRUSI LAUDES.

QUALEM ministrum fulminis alitem,
Cui rex Deorum in aves vagas
Permisit, expertus fidelem
Jupiter in Ganymede flavo,
Olim juventas et patrius vigor 5
Nido laborum propulit inscium:
Vernique, jam nimbis remotis,
Insolitos docuere nisus
Venti paventem: mox in ovilia
Demisit hostem vividus impetus: 10
Nunc in reluctantes dracones
Egit amor dapis atque pugnæ:
Qualemve lætis caprea pascuis
Intenta, fulvæ matris ab ubere
Jam lacte depulsum leonem 15
Dente novo peritura vidit,
Videre Rhætis[r] bella sub Alpibus
Drusum gerentem Vindelici; quibus
Mos unde deductus per omne
Tempus Amazonia secura 20

---

[r] V. Rhæti.

Dextras obarmet, quærere distuli;
Nec scire fas est omnia: sed diu
  Lateque victrices catervæ
    Consiliis juvenis revictæ[s]
Sensere, quid mens rite, quid indoles, 25
Nutrita faustis[t] sub penetralibus,
  Posset, quid Augusti paternus
    In pueros animus Nerones.
Fortes creantur fortibus et bonis:
Est in juvencis, est in equis, patrum 30
  Virtus: neque[u] imbellem feroces
    Progenerant Aquilæ columbam.
Doctrina sed vim promovet insitam:
Rectique cultus pectora roborant:
  Utcumque defecere mores 35
    Dedecorant bene nata culpæ.
Quid debeas, O Roma, Neronibus,
Testis Meterum flumen, et Asdrubal
  Evictus, et pulcher fugatis
    Ille dies Latio tenebris, 40
Qui primus alma risit adorea,
Dirus per urbes Afer ut Italas,
  Seu flamma per tædas, vel Eurus
    Per Siculas equitavit undas.
Post hoc secundis usque laboribus 45

---

[s] B. repressæ. [t] B. sanctis. [u] V. nec.

Romana pubes crevit, et impio
  Vastata Pœnorum tumultu
    Fana Deos habuere rectos.
Dixitque tandem perfidus Hannibal:
Cervi, luporum præda rapacium 50
  Sectamur ultro, quos opimus
    Fallere et effugere est triumphus.
Gens, quæ cremato fortis ab Ilio
Jactata Tuscis æquoribus sacra,
  Natosque maturosque patres, 55
    Pertulit Ausonias ad urbes.
Duris ut ilex tonsa bipennibus,
Nigræ feraci frondis in Algido
  Per damna per cædes ab ipso
    Ducit opes animumque ferro, 60
Non Hydra secto corpore firmior
Vinci dolentem crevit in Herculem:
  Monstrumve submisere Colchi
    Majus Echioniæve Thebæ.
Merses profundo, pulchrior evenit: 65
Luctere, multa proruet[x] integrum
  Cum laude victorem geretque[y]
    Prælia conjugibus loquenda.
Carthagini jam non ego nuntios
Mittam superbos: occidit, occidit 70
  Spes omnis, et fortuna nostri
    Nominis, Asdrubale interempto.

[x] B. proruit. [y] B. geritque.

Nil Claudiæ non perficient[z] manus:
Quas et benigno numine Jupiter
Defendit, et curæ sagaces 75
Expediunt per acuta belli.

LIB. IV. CAR. 9.

AD LOLLIUM.

Ne forte credas interitura, quæ
Longe sonantem natus ad Aufidum,
Non ante vulgatas per artes
Verba loquor socianda chordis.
Non, si priores Mæonius tenet 5
Sedes Homerus, Pindaricæ latent,
Ceæque, et Alcæi minaces
Stesichorique graves Camœnæ:
Nec, si quid olim lusit Anacreon,
Delevit ætas: spirat adhuc amor, 10
Vivuntque conmissi calores
Æoliæ fidibus puellæ.
Non sola comtos arsit adulteri
Crines, et aurum vestibus inlitum
Mirata, regalesque cultus 15
Et comites, Helene Lacæna:

[z] V. efficient.

Primusque Teucer tela Cydonio
Direxit arcu: non semel Ilios
  Vexata: non pugnavit ingens
    Idomeneus Sthenelusve solus 20
Dicenda Musis prælia: non ferox
Hector, vel acer Deiphobus graves
  Excepit ictus pro pudicis
    Conjugibus puerisque primus.
Vixere fortes ante Agamemnona 25
Multi: sed omnes inlacrimabiles
  Urgentur ignotique longa
    Nocte, carent quia vate sacro.
Paulum sepultæ distat inertiæ
Celata virtus. Non ego te meis 30
  Chartis inornatum silebo,[a]
    Totve tuos patiar labores
Impune, Lolli, carpere lividas
Obliviones. Est animus tibi
  Rerumque prudens, et secundis 35
    Temporibus dubiisque rectus:
Vindex avaræ fraudis, et abstinens
Ducentis ad se cuncta pecuniæ,
  Consulque non unius anni,
    Sed quoties bonus atque fidus 40
Judex honestum prætulit utili, et
Rejecit alta dona nocentium

---

[a] V. sileri.

Voltu, et per obstantes catervas
Explicuit sua victor arma.
Non possidentem multa vocaveris 45
Recte beatum: rectius occupat
Nomen beati, qui Deorum
Muneribus sapienter uti.
Duramque callet pauperiem pati,
Pejusque leto flagitium timet, 50
Non ille pro caris amicis
Aut patria timidus perire.

LIB. IV. CAR. 14.

AD AUGUSTUM.

Quæ cura Patrum, quæve Quiritium
Plenis honorum muneribus tuas,
Auguste, virtutes in ævum
Per titulos memoresque fastus
Æternet? O, qua sol habitabiles 5
Inlustrat oras, maxime principum:
Quem legis expertes Latinæ
Vindelici didicere nuper,
Quid Marte posses. Milite nam tuo
Drusus Genaunos, inplacidum genus, 10

Brennosque veloces, et arces
Alpibus inpositas tremendis,
Dejecit acer plus vice simplici
Major Neronum mox grave prælium
Conmisit, inmanesque Rhætos 15
Auspiciis pepulit secundis:
Spectandus in certamine Martio,
Devota morti pectora liberæ
Quantis fatigaret ruinis:
Indomitas[b] prope qualis undas 20
Exercet Auster, Pleïadum choro
Scindente nubes: impiger hostium
Vexare turmas, et frementem
Mittere equum medios per ignes.
Sic tauriformis volvitur Aufidus, 25
Qui[c] regna Dauni præfluit Appuli
Quum sævit, horrendamque cultis
Diluviem meditatur[d] agris:
Ut barbarorum Claudius agmina
Terrata vasto diruit impetu, 30
Primosque et extremas metendo
Stravit humum, sine clade victor:
Te copias, te consilium et tuos
Præbente Divos. Nam, tibi quo die
Portus Alexandrea supplex 35
Et vacuam patefecit aulam,

---

[b] B. Indomitus. [c] B. Qua. [d] B. minitatur

Fortuna lustra prospera tertia
Belli secundos reddidit exitus,
  Laudemque et optatum peractis
    Imperiis decus adrogavit. 40
Te Cantaber non ante domabilis,
Medusque, et Indus, te profugus Scythes
  Miratur, o tutela præsens
    Italiæ dominæque Romæ:
Te, fontium qui celat origines, 45
Nilusque, et Ister, te rapidus Tigris,
  Te belluosus qui remotis
    Obstrepit Oceanus Britannis:
Te non paventis[e] funera Galliæ
Duraque tellus audit Iberiæ: 50
  Te cæde gaudentes Sygambri[f]
    Compositis venerantur armis.

---

[e] B. paventes. [f] V. Sicambri.

LIB. IV. CAR. 15.

AUGUSTI LAUDES.

PHŒBUS volentem prælia me loqui
Victas et urbes, increpuit lyra,
  Ne parva Tyrrhenum per æquor
    Vela darem. Tua, Cæsar, ætas
Fruges et agris retulit uberes, 5
Et signa nostro restituit Jovi,
  Derepta Parthorum superbis
    Postibus, et vacuum duellis
Janum Quirinum clusit, et ordinem
Rectum evaganti frena Licentiæ 10
  Injecit, emovitque culpas,
    Et veteres revocavit artes:
Per quas Latinum nomen et Italæ
Crevere vires, famaque et imperi
  Porrecta majestas ad ortum, 15
    Solis ab Hesperio cubili.
Custode rerum Cæsare, non furor
Civilis aut vis exiget otium,
  Non ira, quæ procudit enses
    Et miseras inimicat urbes. 20
Non, qui profundum Danubium bibunt,
Edicta rumpent Julia, non Getæ,

Non Seres, infidive Persæ,
Non Tanain prope flumen orti.
Nosque et profestis lucibus et sacris, 25
Inter jocosi munera Liberi,
Cum prole matronisque nostris,
Rite Deos prius adprecati,
Virtute functos, more patrum, duces,
Lydis remixto carmine tibiis, 30
Trojamque et Anchisen et almæ
Progeniem Veneris canemus.

FINIS.

LONDINI:
Typis A. & R. Spottiswoode,
New-Street-Square.